

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ІНСТИТУТ ПРАКТИЧНОЇ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА АРТ-МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА АРТМЕНЕДЖМЕНТУ ТА ІВЕНТ-ТЕХНОЛОГІЙ

На правах рукопису

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістр

на тему: **СОЦІОКУЛЬТУРНІ ПРАКТИКИ ВІЙСЬКОВИХ ОРКЕСТРІВ
ТА АНСАМБЛІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ (НА
ПРИКЛАДІ ОРКЕСТРУ ГУНП У КИЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ТА АКАДЕМІЧНОГО
АНСАМБЛЮ ПІСНІ І ТАНЦЮ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ
СЛУЖБИ УКРАЇНИ)**

Виконала студентка II курсу,

Групи МКД-11-22з

Спеціальності:

028 Менеджмент соціокультурної
діяльності

Левковська Юлія Олександрівна

Керівник: кандидат політичних наук,
доцент

Рева Тетяна Сергіївна

Рецензент:

кандидат мистецтвознавства, доцент,
доцент кафедри музичного мистецтва
естради

Левко Вероніка Іванівна

Допущено до захисту:
протокол засідання кафедри № 5
від 22 листопада 2023р. в.о. завідувача
кафедри арт-менеджменту
та івент-технологій

_____ Вікторія
ДОБРОВОЛЬСЬКА

АНОТАЦІЯ

Левковська Ю. О. Соціокультурні практики військових оркестрів та ансамблів України в умовах гібридних загроз (на прикладі оркестру ГУНП у Київській області та Академічного ансамблю пісні і танцю Державної прикордонної служби України). – Кваліфікаційна наукова робота на правах рукопису.

Об’єкт дослідження - соціокультурні практики військових оркестрів та ансамблів України в умовах гібридних загроз.

Предмет дослідження є соціокультурні практики військових оркестрів та ансамблів в Україні в умовах гібридних загроз на прикладі Оркестру Головного управління Національної поліції України у Київській області та Академічного ансамблю пісні і танцю Державної прикордонної служби України.

Мета дослідження полягає у аналізі соціокультурних практик військових оркестрів та ансамблів в Україні в умовах гібридних загроз на прикладі оркестру Головного управління Національної поліції України у Київській області та Академічного ансамблю пісні і танцю Державної прикордонної служби України.

У кваліфікаційній роботі розкриваються варіації основних форм соціокультурних практик військових оркестрів та ансамблів в Україні в умовах гібридних загроз на прикладі Оркестру Головного управління Національної поліції України у Київській області та Академічного ансамблю пісні і танцю Державної прикордонної служби України. Проаналізовано поняття «соціокультурні практики», «військовий оркестр», «військовий ансамбль» та «гібридні загрози». Також висвітлено основні вектори функціонування досліджуваних колективів у 2022-2023 роках та їх івент-практики у гастрольній діяльності та благодійних проєктах. На основі SWOT-аналізу визначено сильні та слабкі сторони соціокультурних практик досліджуваних колективів та запропоновано рекомендації до їх вдосконалення.

Ключові слова: військові музичні колективи, військовий оркестр, івент, соціокультурні практики, військовий ансамбль, гібридні загрози.

ABSTRACT

Levkovska Y.O. Sociocultural Practices of Military Orchestras and Ensembles in Ukraine under Hybrid Threats (on the Example of the Orchestra of the Main Directorate of the National Police in Kyiv Region and The Academic Song And Dance Ensemble of The State Border Guard Service of Ukraine).- Qualification scientific work on the rights of a manuscript.

The object of research - sociocultural practices of military bands and ensembles of Ukraine in the context of hybrid threats.

The subject of research is the sociocultural practices of military orchestras and ensembles in Ukraine in the context of hybrid threats on the example of the Orchestra of the Main Directorate of the National Police of Ukraine in the Kyiv region and the Academic Song and Dance Ensemble of the State Border Guard Service of Ukraine.

The purpose of the research is to analyze the socio-cultural practices of military orchestras and ensembles in Ukraine in the context of hybrid threats on the example of the orchestra of the Main Directorate of the National Police of Ukraine in the Kyiv region and the Academic Song and Dance Ensemble of the State Border Guard Service of Ukraine.

The qualification work reveals variations of the main forms of sociocultural practices of military orchestras and ensembles in Ukraine in the context of hybrid threats on the example of the Orchestra of the Main Directorate of the National Police of Ukraine in the Kyiv region and the Academic Song and Dance Ensemble of the State Border Guard Service of Ukraine. The concepts of "sociocultural practices," "military orchestra," "military ensemble" and "hybrid threats" are analyzed. The main vectors of the functioning of the studied groups in 2022-2023 and their event practices in touring activities and charity projects are also highlighted. On the basis of SWOT-analysis, strengths and weaknesses of sociocultural practices of the studied groups are determined and recommendations for their improvement are offered.

Keywords: military musical groups, military orchestra, event, sociocultural practices, military ensemble, hybrid threats.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ЗСУ – Збройні сили України

ГУНП – Головне управління Національної поліції

ДПСУ – Державна прикордонна служба України

ЗМІ – засоби масової інформації

МВС – Міністерство внутрішніх справ

АТО – антитерористична операція

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП	6
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ПРАКТИК ВІЙСЬКОВИХ ОРКЕСТРІВ ТА АНСАМБЛІВ УКРАЇНИ	11
1.1 Соціокультурні практики: сутність і типологія	11
1.2. Військові оркестри та ансамблів: історико- нормативні аспекти діяльності	20
1.3. Воєнний стан як гібридна загроза	29
Висновок до розділу I	37
РОЗДІЛ II ОРГАНІЗАЦІЙНО-СТРУКТУРНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ДОСЛІДЖУВАНИХ КОЛЕКТИВІВ	40
2.1. Становлення та структура Оркестру ГУНПУ в Київській області	40
2.2. Становлення та структура Академічного ансамблю пісні і танцю ДПСУ	46
Висновки до розділу II	52
РОЗДІЛ III СОЦІОКУЛЬТУРНІ ПРАКТИКИ ДОСЛІДЖУВАНИХ КОЛЕКТИВІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	54
3.1. Івент-практики Оркестру ГУНПУ в Київській області у 2022-2023 роках	54
3.2. Івент-практики Академічного ансамблю пісні і танцю ДПСУ у 2022-2023 роках	65
3.3. SWOT-аналіз соціокультурної діяльності досліджуваних колективів у 2022 – 2023 роках	70
Висновку до розділу III	78
ВИСНОВКИ	81
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	86
ДОДАТКИ	96

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Сьогодні Україна постала перед викликом збереження своєї державності та культурної самобутності у національному та міжнародному контексті. До цього процесу залучений широкий спектр акторів від різних інститутів культури, освітніх програм до мистецьких колективів, серед яких значну роль відіграють музичні, адже ця арт-діяльність поряд із хореографією має універсальний характер та характеризується варіативністю форм. Одне із особливих місць займають військових оркестрів та ансамблів, дослідження їх соціокультурних практик в умовах гібридних загроз має велике значення в сучасному соціокультурному та політичному контексті. Оркестри та ансамблі українських військових поєднують у собі музичну виконавську культуру із представницькою функцією, а саме виступають важливими культурними амбасадори, що сприяють утвердженню національної ідентичності та демонстрації військових традицій та культурної спадщини.

Аналіз соціокультурних практик військових оркестрів і ансамблів дозволяє розуміти їхню роль у підтримці морального духу та патріотичного виховання суспільства в умовах різноманітних трансформаційних процесів. У нашому дослідженні ми розкриваємо цю діяльність на прикладі, двох мистецьких колективів - Оркестру Генерального управління Національної поліції України в Київській області та Академічного ансамблю пісні і танцю Державної прикордонної служби України. В умовах гібридної війни ці колективи здійснюють активну креативну діяльність, спрямовану на транслявання культурних та мистецьких традицій, підтримки національної ідентичності та почуття консолідації, що й обумовлює актуальність нашого дослідження.

Наше дослідження ґрунтується на нормативно-правовій базі, що регулює діяльність досліджуваних колективів у сфері креативних індустрій, зокрема:

Закон України «Про культуру» [40,], Закон України «Про правовий режим воєнного стану» [41], Положення про військово-музичні установи Збройних сил України [35] та наказ Міністерства внутрішніх справ про затвердження типового положення про оркестри головних управлінь [39], управлінь МВС України та інші.

Питання військових ансамблів та оркестрів висвітлено у працях українських дослідників Чернової І. [60], Романовського Я. [45,46], Гринь О. [5], Сидоренко Л. [49], Могильного А. [29], Липової С., Роя Є., Горенко Л. [13] та інших. Соціокультурні практики проаналізовано у наукових роботах Лещук Г., Кравченко А. [23], Копієвська О. [27-28], Вовкун В. [8], Скляр С. [51] Щербина-Яковлева О. [63] та інші. Більшість цих досліджень висвітлюють окремі аспекти соціокультурної діяльності та івент-практик, а також розкривають функціонування музичних військових колективів із точки зору музикознавства або історії мистецтва, що обумовлює розкриття у міждисциплінарній призмі теми соціокультурних практик військових музичних колективів в умовах гібридних загроз.

Метою дослідження є аналіз соціокультурних практик військових оркестрів та ансамблів в Україні в умовах гібридних загроз на прикладі оркестру Головного управління Національної поліції України у Київській області та Академічного ансамблю пісні і танцю Державної прикордонної служби України.

Відповідно до поставленої мети було визначено такі завдання:

- проаналізувати сутність та типологію соціокультурних практик;
- розкрити історико-нормативні аспекти діяльності військових оркестрів та ансамблів;
- висвітлити воєнний стан як гібридну загрозу;
- охарактеризувати становлення та структуру Оркестру Головного управління Національної поліції України в Київській області;

- проаналізувати становлення та структуру Академічного ансамблю пісні і танцю Державної прикордонної служби України;
- розкрити основні івент-практики Оркестру Головного управління національної поліції України в Київській області у 2022-2023 роках;
- охарактеризувати варіативність івент-практик Академічного ансамблю пісні і танцю Державної прикордонної служби України у 2022 – 2023 роках;
- здійснити SWOT-аналіз соціокультурної діяльності досліджуваних колективів у 2022 – 2023 роках.

Об’єкт дослідження - соціокультурні практики військових оркестрів та ансамблів України в умовах гібридних загроз.

Предмет дослідження є соціокультурні практики військових оркестрів та ансамблів в Україні в умовах гібридних загроз на прикладі Оркестру Головного управління Національної поліції України у Київській області та Академічного ансамблю пісні і танцю Державної прикордонної служби України.

Методи дослідження. У дослідженні було застосовано методологічні розробки різних наук, а саме музикознавства, менеджменту соціокультурної діяльності, менеджменту та історії мистецтва. Під час написання роботи було застосовано такі методи як загальнонаукові та спеціалізовані. До загальнонаукових належать аналіз (для розуміння термінів «соціокультурна діяльність» та «соціокультурні практики»), узагальнення (для визначення тенденцій розвитку соціокультурних практик досліджуваних колективів), порівняльно-історичний (для простеження розвитку досліджуваних військових колективів). За допомогою методу SWOT-аналізу виявлено сильні та слабкі сторони, а також ризики і можливості діяльності досліджуваних колективів в умовах гібридних загроз у 2022-2023 році, що дозволило виробити певні рекомендації щодо удосконалення роботи Оркестру ГУНПУ в Київській області та Академічного ансамблю пісні і танцю ДПСУ.

Практичне значення одержаних результатів. Дослідження проведено у рамках реалізації міжнародної програми Erasmus + гранту «Academic Response to Hybrid Threats 610133-EPP-1-2019-1-FI-EPPKA2-SBHE-JP» (WARN) на освітній програмі другого (магістерського) рівні вищої освіти «Крос-культурний менеджмент».

Матеріали дослідження також можуть бути використанні при підготовці до семінарських, практичних завдань із навчальних дисциплін «Національний культурний продукт», «Крос-культурний менеджмент та міжкультурні комунікації», «Соціокультурні практики як інструмент протидії гібридним загрозам у віртуальному та реальному середовищі» в процесі оволодіння відповідними фаховими компетенціями. Також дослідження дозволить розкрити вплив оркестрів на культурний розвиток, та національну свідомість, розробити стратегії для підвищення ефективності військових музичних колективів, залучити громадськість до культурних заходів та сприяти популяризації військової культури.

Наукова новизна полягає в аналізі соціокультурних практик військових оркестрів та ансамблів в Україні в умовах гібридних загроз на прикладі Оркестру Головного управління Національної поліції України у Київській області та Академічного ансамблю пісні і танцю Державної прикордонної служби України. На основі матеріалів виявлено слабкі та сильні тенденції у діяльності і вироблено рекомендації щодо усунення недоліків у креативних практиках цих колективів у трьох аспектах репертуар, промоція та фінансування.

Апробація результатів та публікації. Здобувач брав участь у VII Всеукраїнській науковій конференції молодих вчених, аспірантів та магістрантів «Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір» Київ, 02 листопада 2023 р. із доповіддю на тему «Трансформаційні процеси

організаційної діяльності військових оркестрів України в умовах гібридних загроз (на прикладі 2022–2023 років)».

Структура та обсяг магістерської роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (82 позицій). Повний обсяг кваліфікаційної роботи становить 101 сторінку, із них 81 сторінок основного тексту.

РОЗДІЛ І.
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ
СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ПРАКТИК ВІЙСЬКОВИХ ОРКЕСТРІВ ТА
АНСАМБЛІВ УКРАЇНИ

1.1. Соціокультурні практики: сутність і типологія.

Сучасні тенденції в сфері культури пропонують розширення взаємодії між різними культурними спільнотами, створення нових установ, що об'єднують соціокультурні аспекти, та впровадження передових технологій та новаторських рішень у практичну сферу. Однією з основних рис цього напрямку є систематичне й науково обґрунтоване планування діяльності. Ця активність сприяє формуванню практик у сфері соціокультурного життя та освіти, які враховують інтереси всіх учасників культурного середовища. Отже, окремі особи, суспільство, держава та глобальна спільнота виступають як ініціатори й реалізатори культурних практик, які відбуваються завдяки активним зусиллям та перетворенням. Взаємодія соціального та культурного контекстів виявляється в тому, що будь-яка соціальна тенденція, спочатку виникаючи як явище в суспільстві, впливає на формування культурного оточення. У той же час культурний контекст визначає спосіб функціонування та розвитку соціальних практик.

Соціокультурний підхід орієнтується на розуміння суспільства як взаємопов'язаної системи культурних та соціальних складових, які формуються й змінюються через активність людей. Цей підхід має свої особливості, які визначають область його застосування. Важливою є його універсальність, яка дозволяє аналізувати всі аспекти суспільства, включаючи культурні, політичні, економічні та інші. Основна мета полягає у виявленні цінностей та етичних рис суспільних груп, які визначаються культурним

контекстом, оскільки культура пронизує всі сфери життя. Вчені акцентують увагу на дослідженні цінностей різних соціальних груп, що є ключовими для характеристики соціокультурного типу суспільства. Соціокультурний підхід моделює суспільство як систему, утворену та змінювану через взаємодію людей. Він може застосовуватися на різних рівнях, включаючи пряму взаємодію на мікрорівні та глобальні соціальні зміни на загальному рівні. [63, с.71]

Спільнота дослідників не змогла досягти єдності в питанні, яка наукова робота найбільш точно представляє собою типовий зразок соціокультурного підходу. Деякі праці, як от «Первісна культура» Едварда Барнетта Тайлора чи «Протестантська етика і дух капіталізму» Макса Вебера, розглядаються як приклади цього підходу. В Україні таку соціокультурну модель для аналізу суспільних змін використовують такі вчені, як Н. Костенко, О. Куценко, С. Макеєв, А. Ручка та інші.

Соціокультурна діяльність - це активності різних груп у суспільстві, які включають як професійні, так і непрофесійні колективи, та спрямовані на кілька аспектів:

- а) впровадження новаторських культурних підходів;
- б) сприяння особистісному зростанню та підтримка творчої активності;
- в) забезпечення спілкування, тобто розповсюдження, збереження та публічне використання різних культурних цінностей. [22, с.121]

Культурний процес є явищем, що охоплює всі культурні традиції, що існують на будь-яких територіях та у будь-які періоди часу. Ці процеси активно сприяють формуванню спільного життя, підвищенню рівня соціальної єдності та регулюванню та відтворенню соціальних груп. Культурні практики, за визначенням австралійського ученого Маркуса Форса, охоплюють об'єкти, події, активності, соціальні групи та мову, які учасники використовують у повсякденній діяльності. [66, с. 345]

Українська культурологиня Ольга Копієвська у своїй науковій роботі розглядає культурні практики як активну діяльність людини, спрямовану на формування та поширення культурних продуктів. Ці дії визначаються загальними уявленнями про культуру та особистим життєвим досвідом. О. Копієвська підкреслює, що ці культурні практики не лише зберігають, передають та створюють цінності, а й мають вплив на формування загальної культурної системи суспільства як цілісної матриці. Таким чином, вона додає новий аспект у розумінні культурних практик як «механізмів формування смислів і цінностей». [20, с.43-47]

У своїй статті «Концепт «культурні практики» та їхній вплив на трансформацію сучасної культури» українська професорка з культурології Галина Меднікова досліджує походження концепції культурних практик у рамках розвитку філософських та антропологічних теорій ХХ століття. У своїй роботі вона висвітлює дві основні інтерпретації цього соціокультурного явища: релятивістську та історичну. [28, с. 30-39]

Релятивістська інтерпретація, яку представили соціолог Альфред Шютц та філософ Бернхард Вальденфельс, розкриває поняття "масова культура - популярна культура - культурна практика" через концепцію "життєвого світу" у соціально-філософській думці. Інша інтерпретація, що має історичний підхід, презентована французькою школою Анналів. Ця школа зосереджується на "життєвому світі" як одному з ключових понять для розуміння соціокультурного простору у ХХ столітті. Ця концепція націлена на вивчення як елітарної, так і повсякденної культури та їх взаємозв'язку у щоденних процесах соціального існування. [28, с. 36]

Австрійський соціолог Альфред Шютц розглядає "повсякденність" як спосіб, яким ми функціонуємо та сприймаємо світ навколо нас, вважаючи цей аспект основним. Натомість, Бернхард Вальденфельс розширює цю ідею, вказуючи на пряму залежність цього щоденного способу життя від культурних

впливів. Він вважає, що саме ці практики формують нові значення та функції культури, тому називає їх "культурними практиками", які сприяють розвитку культури на новому рівні. [28, с.37]

Існує інший підхід до розуміння культурних практик, викладений французьким істориком Роже Шарт'є з школи Анналів, розкриває цю концепцію через тріаду аспектів суспільного розвитку: колективні репрезентації, засвоєння та практики. Колективні репрезентації відображають спосіб, яким спільноти та індивіди сприймають оточуючий світ, у тому числі його соціальні й духовні аспекти. Ця концепція має значний вплив у теоріях соціологів, таких як Еміль Дюркгейм та Марсель Мосс. Пізніше цей підхід був модифікований в теорії П'єра Бурд'є як "габітус", який є сукупністю спільних наративів та цінностей, формуючи уявлення про світ у колективі. Це впливає на формування спільнот та їх систему цінностей, як про це говорив Бенедикт Андерсон, описуючи їх як "уявлені спільноти". Шарт'є підкреслює, що ці колективні репрезентації виходять за межі простих ментальних категорій, бо вони відображають внутрішні суспільні позиції, які формують способи сприйняття та уявлення про світ у людини. [67,68]

Таким чином, культурні практики є конкретними діями людини або групи для створення або поширення культурних цінностей. Ця концепція походить від значень і цінностей, які визначають соціально-культурне та особисте існування людини і виражається і реалізується в її особистому контексті.

Соціокультурна практика означає будь-яку активність, що відбувається у соціокультурній системі та призводить до змін у способах життя та духовних умовах суспільства, одночасно впливаючи на трансформацію особистості чи групи людей.

Соціокультурна практика є способом адаптації, що дає можливість впливати на узгоджені культурні та соціальні процеси. Однією з основних

цілей таких практик є збереження, передача та поступовий розвиток системи цінностей, ідей та уявлень, які уособлені в знаннях та виражені у символічній формі. [32, с.78]

У науковому середовищі виділяють такі види соціокультурних практик відповідно до таблиці 1.:

Вид	Опис
Мовні практики	Ця категорія включає в себе способи мовлення, мовні норми, вживання діалектів і акцентів, мовні звичаї та принципи комунікації в межах певного суспільства.
Релігія, традиції та обряди	Традиції та обряди можна розглядати як соціокультурні практики, які передаються від покоління до покоління і втілюють в собі способи дії, вірування, цінності та обрядові церемонії, що визначають культурний код певної групи, спільноти чи суспільства. Ці традиції та обряди сприяють формуванню соціокультурної ідентичності, утверджують цінності, норми та вірування, а також визначають спосіб сприйняття та інтерпретації реальності у відповідності зі специфічними культурними контекстами.
Художня культура і мистецтво	Однією з ключових сфер СКД, де відбувається її реалізація, є галузь художньої культури та мистецтва. Мистецтво, як засіб привертання уваги до духовного і прекрасного, виконує різноманітні естетичні, виховні, освітні та інші соціокультурні функції. Як специфічна форма суспільної свідомості та людської діяльності, мистецтво стає одним із найважливіших засобів естетичного осмислення світу. У контексті СКД, мистецтво проявляється переважно як художньо-творча діяльність зі своїми власними принципами.
Спортивні та фізичні активності	Спортивні та фізичні активності включають в себе широкий спектр дій, спрямованих на фізичний розвиток, соціальну взаємодію та культурну самоідентифікацію. Ці практики формуються на основі культурних цінностей, норм і традицій, впливають на формування спільнот, створюють сприятливий контекст для соціальної інтеграції та співпраці. Вони також відображають і впливають на соціокультурні уявлення про здоров'я, сили, витривалості та сміливості.

Освіта і кар'єра	Важливою сферою соціокультурної діяльності (СКД), де виявляються її вплив та ефективність, є становлення та розвиток професійної кар'єри фахівця. Ця категорія включає у себе послідовні рівні освіти. Це сприяє збереженню історичної спадщини, формуванню історичної пам'яті, а також збереженню, передачі та розвитку національних культур різних народів. Основною метою освіти стає формування особистості, здатної адаптуватися до проблемних ситуацій, рефлексивно мислити, бути творчою, володіти різними типами мислення та рівнями культур, а також бути готовою до взаєморозуміння та співіснування в полікультурному середовищі.
Технологічні практики	Технологічні практики в соціокультурній діяльності охоплюють використання технічних інструментів, методів та засобів для досягнення конкретних цілей та впливу на соціокультурну сферу. Ці практики можуть включати в себе використання інформаційних технологій, медіа, комунікаційних засобів, виробничих процесів та інші аспекти. Вони можуть бути важливими для збереження, створення та поширення культурних цінностей, а також для розвитку інновацій, освіти та мистецтва. Вони впливають на спосіб взаємодії між людьми, сприяють розвитку нових форм виразності та комунікації.
Економічні практики	Дана категорія соціокультурних практик включає в себе економічні парадигми суспільства, торгові практики, споживчі звичаї та інші економічні взаємодії, які визначають економічну структуру суспільства.
Соціокультурна реабілітація	У цьому контексті основним фокусом є увага на соціально вразливих і мало захищених групах населення. Соціальна реабілітація, розглянута у широкому ракурсі, охоплює різні заходи, такі як юридичні, медичні, психологічні, педагогічні та соціокультурні, спрямовані на підтримку людини у подоланні соціальної незахищеності. Основною метою такої реабілітації є забезпечення соціальної інтеграції, що передбачає досягнення оптимального рівня життєдіяльності особистості та розвиток її потенціалу через взаємодію з іншими в конкретному соціокультурному середовищі та соціальному контексті.
Соціокультурна анімація	Соціокультурна анімація виступає як один із найбільш динамічних напрямків у сучасних соціокультурних ініціативах. Вона охоплює проведення різноманітних програм, спрямованих на творчу реабілітацію, стимулювання активного відпочинку та психологічну об'єднаність соціальних груп на основі культурних цінностей.

	Анімація виступає як засіб спонукання творчих потреб у людей, підштовхує їх до активної громадянської та суспільної діяльності, сприяючи оптимізації цієї активності в суспільстві.
Клубне об'єднання	Діяльність клубних об'єднань відзначається тим, що дана практика є спільним дозволям, яке об'єднує громадські та особисті інтереси, втілення яких потребує колективних зусиль. Учасники об'єднання розуміють соціальний інтерес як особистий.

Таблиця 1. Види соціокультурних практик

Культурно-дозвілєві практики характеризуються такими особливостями:

- 1) Сприяння розвитку особистості.
- 2) Одночасне визнання як самоцінності, так і соціальної важливості.
- 3) Відсутність обмежень у вигляді правових, технологічних чи соціальних норм.
- 4) Зміна видів та вільне чергування дозвілля, різноманіття форм самовираження.
- 5) Відсутність несумісних з культурою та соціальними стандартами виявів у дозвілєвій практиці.

Культурно-дозвілєві практики мають такі основні специфічні характеристики:

процесуальні	<ul style="list-style-type: none"> • припускають наявність суб'єкта і об'єкта практики, її цілей, задач, функцій, прогнозованих результатів
просторові	<ul style="list-style-type: none"> • чітко фіксують межі культурно-дозвілєвих практик у рамках загального бюджету вільного часу
змістовні	<ul style="list-style-type: none"> • ґрунтуються на високому рівні активності та соціальної ініціативи, духовно-естетичних потребах, інтересах, мотивах, психологічних установках особистості і соціуму.

Вчені виділяють кілька загальних функцій соціокультурної діяльності:

1) Генерація нових знань, норм та цінностей, що сприяє створенню та розвитку нових ідей, стандартів та цінностей в суспільстві.

2) Накопичення, збереження та поширення знань, що забезпечує збереження та передачу знань, норм та цінностей між поколіннями.

3) Збереження духовного процесу, що підтримує та зберігає духовні аспекти суспільства для подальшого розвитку.

4) Комунікативна роль стимулює символічну взаємодію між учасниками діяльності, сприяючи їхній різноманітності та спільності.

5) Соціалізація сприяє формуванню структур взаємин, які походять від культурних складових, та адаптує особистості до життя в суспільстві.

6) Рекреаційна функція має на меті відновлення працездатності населення, використовуючи рекреаційні ресурси для розваг та відпочинку. [53, с. 187]

Соціально-культурні функції сформувалися на основі тривалого накопиченого досвіду. Ці функції, які об'єднуються в цілісне поняття соціально-культурної діяльності, представляють собою різноманітні аспекти впливу культури на соціальний світ та взаємодію між людьми у суспільстві. Вони включають в себе різні соціальні і культурні аспекти, що співпрацюють утворюючи складну мережу впливу культури на життя та взаємодію людей.

До основних функцій соціально-культурної діяльності належать:

- інформаційно-просвітня;
- рекреаційно-оздоровча;
- культурно-творча;
- комунікативна.

Інформаційно-просвітня функція відрізняється постійним надходженням і широким охопленням. Вона не обмежена стандартними навчальними програмами, а ґрунтується на власній ініціативі та добровільності. Ця функція спрямована на задоволення різноманітних індивідуальних потреб, інтересів та вподобань людей різного віку і професій.

Рекреативно-оздоровча функція передбачає створення та проведення широкого спектру програм для відпочинку та зміцнення для різних груп людей. Головна мета - відновлення витрачених сил під час праці, зняття напруги і вплив на розвиток. Ця функція включає активне та пасивне дозвілля, організовані та неорганізовані форми, як колективні, так і індивідуальні види. Зокрема, ця діяльність сприяє відновленню фізичних і духовних сил дітей і дорослих (прогулянки, спорт, розважальні заходи, ігри тощо), а також може спрямовуватися на соціально-культурну реабілітацію осіб з обмеженими можливостями, будь то фізичні або психічні. Організація рекреативних заходів потребує взаємодії з творчими, медичними та туристичними установами, а також вміння вирішувати непередбачувані ситуації.

Культурно-творча функція спрямована на розвиток творчих сил і здібностей, активне застосування їх у різних сферах, таких як робота, спорт, мистецтво, ігри. Вона акцентується на підтримці творчої активності дітей через організацію фестивалів, олімпіад, конкурсів та подорожей. Культурно-творча діяльність спрямована на вирішення соціальних проблем і великою мірою компенсує обмежені можливості для повноцінного розвитку творчих здібностей у всіх вікових груп, зокрема серед працівників підприємств.

Комунікативна функція у соціально-культурній сфері відображає потребу особистості у взаємодії і спілкуванні через різноманітні форми, такі як клуби, творчі об'єднання, святкування та інші. Вона забезпечує безперервний обмін інформацією між особами у різних сферах суспільно-культурної практики. Ця функція передбачає виробництво, обмін, споживання та використання значного обсягу інформації з наукових, мистецьких, релігійних та інших сфер. Вона проявляється на різних рівнях - від міжособистісного спілкування до масового, охоплюючи як групові взаємодії, так і організаційні форми спілкування.

Функції соціально-культурної діяльності насправді мають значний соціально-захисний і реабілітаційний вимір. Вони орієнтовані на спонукання до активності у суспільстві, відновлення духовного благополуччя та адаптацію особистості. Ці функції спрямовані на забезпечення постійного розвитку та освіти, допомагаючи людям збагачувати свій духовний світ, розкривати свої творчі здібності та створювати умови для повноцінного розвитку в соціокультурному аспекті. [29, с. 65]

1.2. Військові оркестри та ансамблі: історико-нормативні аспекти діяльності.

Мілітарна культура, як складова загальносуспільної культури, включає в себе ряд переконань, цінностей і аспектів духовного життя, що пов'язані з усіма аспектами військової сфери: політичними, економічними, соціальними тощо, необхідними для успішної діяльності та розвитку оборонної галузі.

Мілітарна культура опирається на концепції, правила та стандарти, які забезпечують спільність та взаємодію державних та громадських установ у сфері оборони. Вона втілює в собі традиції захисту, цінності та переконання, пов'язані зі збройним захистом у суспільстві, в тому числі у взаємодії між соціальними суб'єктами в межах країни та за її межами. Це також включає творчі особистості, що сприяють загальній патріотичній атмосфері і передають воєнно-музичні традиції через покоління. Відтак мілітарна культура залишається ключовим елементом у формуванні державотворчих процесів, особливо в умовах складних політичних обставин.

Стаття 1 Закону України «Про культуру» регламентує основні визначення та положення пов'язані з культурницькою діяльністю. Даний документ регулює діяльність в галузі, досить широко трактуючи це поняття. Діяльність у галузі культури (культурна діяльність) описується як творчий,

господарський, науковий, бібліотечний, інформаційний, музейний, освітній, культурно-розважальний та розважальний напрямки, спрямовані на створення, поширення, демонстрацію, популяризацію, збереження і використання культурних цінностей та благ для задоволення культурних потреб громадян (ст. 1).

У розділі першому Закону України «Про культуру» зазначено, що, оркестри та ансамблі відносяться до основної мережі закладів культури - комплексу установ, організацій та закладів культури державної та комунальної власності. Їх діяльність спрямована на створення умов для розвитку творчості людей, збирання, збереження, використання та поширення інформації про культурні цінності, наукові розробки, а також на збереження культурного простору України та національного культурного надбання, дотримання прав громадян у сфері культури (ст. 1).

Учасники мистецьких колективів вважаються працівниками сфери культури (працівниками у галузі культури) - це професійні творчі працівники, які займаються творчою діяльністю, яка може бути як індивідуальною, так і колективною. Їх результат - створення або інтерпретація музичних творів, що мають культурну цінність (ст. 1).

У зв'язку з поширенням гібридних воєнних загроз у сучасному світі, значення військової культури стає все більш важливим. Це посилює функціональну роль військових мистецьких колективів, оркестрів, ансамблів та інших формацій. Діяльність цих груп спрямована на просвітницькі заходи, сприяючи поширенню загальнонаціональних цінностей серед громадянського суспільства. Ці заходи сприяють не лише підвищенню бойового духу військових, а й впливають на мотивацію населення загалом.

Зважаючи на аналіз та огляд досліджень, можна відзначити, що проблемі військової культури приділяли увагу такі науковці, як А. Папікян, В. Темко, В. Корзун, Я. Романовський. Щодо історії становлення та питань військової

духової музики, розглядали їх Л. Горенко, М. Гордійчук, П. Козицький та інші вчені.

Військова музика - це не лише музичні твори та система виконавчих засобів, але й механізм, який використовується для формування і підтримки стройового навчання та патріотичного, естетичного виховання військових. У сучасному суспільстві музичні вподобання військових відіграють суттєву роль у визначенні їхніх цінностей і орієнтацій. З початком війни 2014 року музика у військовому середовищі стала своєрідним "стержнем", що об'єднав інтереси, спільні ідеї та мрії воїнів, які брали участь або продовжують участь у бойових діях.

Військова музика є не лише засобом виразності, але й потужним впливовим чинником у формуванні моделі поведінки військових. Для створення музично-естетичних орієнтацій серед молодих воїнів, захисників чи патріотів, важливо підтримувати та просувати кращі приклади оркестрового мистецтва. Необхідно спонукати військових до музичного розвитку, до творчості, яку пропонують симфонічні оркестри та народні інструментальні колективи. Також важливо стимулювати у військових інтерес до класичної музики, показуючи, що це джерело духовного збагачення та натхнення, яке сприяє розвитку моральних та естетичних почуттів.

Військовий оркестр – це музичний колектив, що є складовою частиною військового підрозділу та відтворює військовий та патріотичний репертуар. Його робота орієнтована на проведення церемоній, парадів, а також виступів на військових та громадських заходах. Склад оркестру може включати різноманітні типи музичних інструментів, таких як духові, ударні тощо, залежно від конкретного заходу та програми. Важливо зазначити, що військові оркестри є важливим культурним символом військових сил, вони відіграють значну роль у підтримці військового духу та морального піднесення серед військового персоналу. [31, с.1]

Умовно військові духові оркестри поділяються за інструментальним складом на такі види: однорідні (мідні та ударні інструменти) та змішані (мідні, дерев'яні та ударні інструменти)

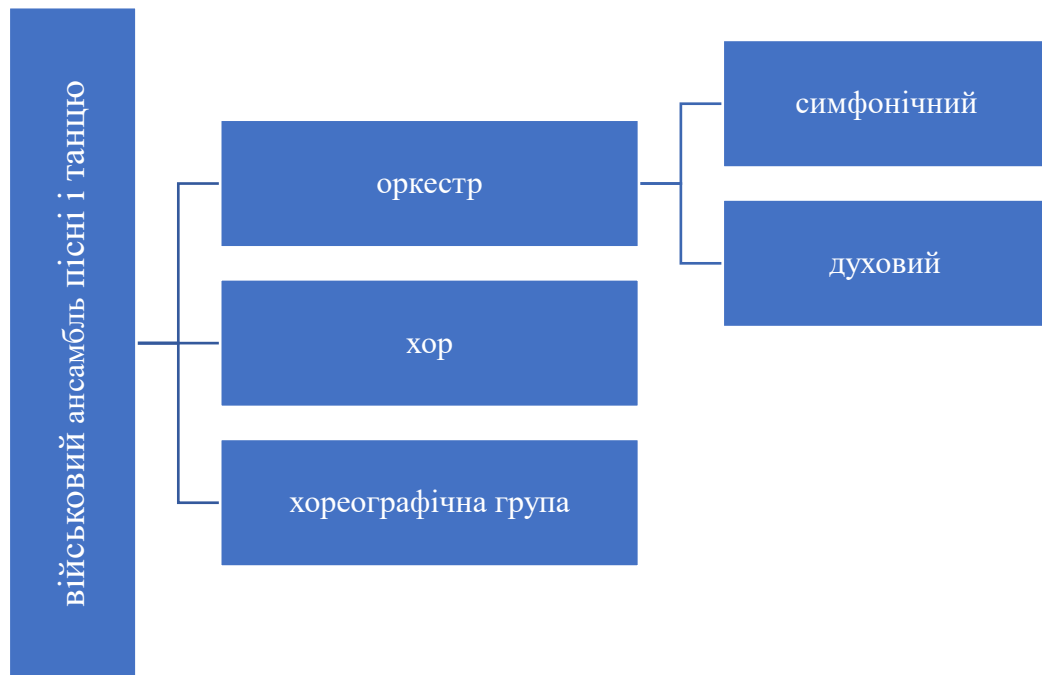
Перший тип оркестрів включає в себе такі інструменти, як валторни, труби, тромбони, туби, а також різні інструменти з саксгорнової групи, такі як альтові, тенорові та баритонові саксофони. Однак, однорідні склади військових духових оркестрів не настільки поширені.

У другому типі оркестру може бути різноманітний склад дерев'яних інструментів, але найпоширенішими є кларнети, фаготи, всі види саксофонів і флейти, а також гобої. Ударні інструменти, такі як великий і малий барабани, тарілки, литаври та бубни, також є обов'язковою складовою частиною складу військових духових оркестрів. Також вони за кількістю виконавців вони поділяються на : малий, середній та великий. [13, с.108]

Керівництво військовим оркестром здійснюється диригентом, як і в інших музичних колективах. Проте, є специфічні відмінності у манері керування. Під час виступів на відкритих майданчиках, наприклад, у парку, диригент стоїть на традиційному місці перед оркестром. [59, с.135]

У ситуаціях парадів чи ходи, коли важлива дисципліна і строгість у формуванні та русі оркестру, використовується особливий предмет - тамбуршток чи тамбурмажор. Це вишукано прикрашений жезл, який диригент використовує для керування темпом, ритмом та гучністю виконання. Цей предмет є символом дисципліни та єдності військового колективу, спрямовуючи увагу виконавців на виконання музичних творів.

Військовий ансамбль пісні і танцю - це спеціалізований колектив музикантів, співаків і танцюристів, що є штатним підрозділом, який поєднує в собі різноманітні мистецькі жанри. До вашої уваги Таблиця 2. У якій відображена типова структура ансамблю.

Таблиця 2. Структура військового ансамблю пісні і танцю

Військові музичні колективи забезпечують музичний супровід різноманітних громадських подій та церемоній, виконуючи відповідні музичні композиції на урочистих заходах, зустрічах та проводах іноземних делегацій і подіях загальнодержавного значення. Їхні завдання включають вивчення та використання міжнародного досвіду у проведенні творчої роботи та концертів, розвиток мистецьких зв'язків з музичними колективами з-за кордону, а також активну участь у міжнародних фестивалях і конкурсах військової музики та плац-концертах. [35, 39]

Зародження військової духової музики відбулося ще у період середньовіччя, коли військові духові оркестри часто використовувалися під час походів і бойових дій. Наприкінці XVII століття ці оркестри активно функціонували. Наприклад, у Франції того часу існував військовий духовий оркестр, у якому були барабани, труби, литаври, фаготи, сопілки та гобої. Ці інструменти використовувалися окремо, групами: фаготи з гобоями, барабани з сопілками, труби з литаврами. [13, 31]

Через століття після свого виникнення, військова духовна музика осягнула більше, ніж лише маршові композиції. Військові оркестри розпочали виконувати різноманітні мелодії, що послужило основою для розширення арсеналу інструментів. У XIX столітті до складу європейських військових оркестрів увійшли кларнет, валторна, а пізніше - тромбони, серпенти, корнети, бюгельгорни, саксофони та офіклеїди. Щодо ударних інструментів, до них у цей період додали великі барабани, тарілки та трикутники.

У європейській військовій духовій музиці XVIII століття відчувалося дефіцит оркестрових аранжувань та музичних творів, які були б призначені саме для військового оркестру того періоду. Це призводило до потреби адаптації симфонічної музики. У наступні століття композитори, такі як А. Шонберг, Г. Берліоз, А. Руссель та інші, створювали твори спеціально для духових оркестрів. Наприклад, у 1909 році англійський композитор Г. Полотно створив першу музичну композицію, яка була призначена виключно для військового духового оркестру. [34, с.4]

У часи Київської Русі князь та його дружина при виході на похід супроводжувались штатним ансамблем. Окрім відзначення воїнів і військових лідерів, музичний ансамбль використовували для розваг світи та іноземних гостей. Коли князь готувався до походу, військові музичні групи супроводжували його, надаючи цьому заходів важливості та статусу, об'єднуючи воїнів для поставленої перед ними мети. Це був духовний аспект, який можна вважати національним або державним, що сприяло вихованню особливого патріотизму. Князь завжди зустрічав з урочистим маршем, йому доповідали радники з питань військових справ, вітали його, і він надавав відповідні настанови — це тепер відомо як "стройовий огляд" у військах.

У козацькому війську України між XVI і XVIII століттями існувала посада військового довбиша, яка передбачала навички гри на трубах, литаврах та великих барабанах у військових службовців. Ці інструменти

використовувалися для зібрання запорозьких козаків на загальних зборах, що проводилися кілька разів на рік: наприклад, першого січня, на Великдень та на свято Покрови Пресвятої Богородиці, яке святкували чотирнадцятого (першого) жовтня. Військовий довбишовий також брав участь у різноманітних походах та офіційних прийомах послів на Запорізькій Січі.

У період існування Січі, кобза виступала основним музичним інструментом у козаків, який надихав, приносив спокій та заохочував. Практично всі - від простих козаків до вищих чинівників, таких як кошовий отаман чи гетьман, грали на кобзі. Ця музика, яку вони виконували, відома була як маршова, мотивуюча, і, крім кобзи, козаки також вміли грати на сурмах, тулумбасах та бубнах. [16, с.4]

Зв'язок турецьких музичних колективів з Запорозькою Січчю має обґрунтування у численних зіткненнях. Запорожці майстерно впливали на психологію свого ворога, використовуючи звуки тулумбаса і литаври. Ці музичні інструменти супроводжували їх навіть у походах верхом на тваринах. Турецькі тарілки, або зурна, були надзвичайно яскравими та гучними, навіть по сили враження вони наводили страх на ворога. Коли ці інструменти грали разом, створювалася атмосфера, нагадуюча бойові дії - це було гучко та залякувато. [16, с.9]

Після проголошення незалежності України, кількість військових музичних колективів становила 129. Але на той час половина з них залишилася без диригентів, які виїхали за кордон. Крім цього, потрібно було налагодити фінансування та організацію музичних підрозділів в Збройних Силах України. У травні 1992 року згідно з директивою начальника Генерального штабу була створена Військово-оркестрова служба. Вона була заснована на базі військово-оркестрової служби Київського військового округу, яка вже мала значний досвід і висококваліфікованих військових музикантів, таких як композитор С. Творун та начальник оркестру Г. Кузнецов. Першим начальником Військово-

оркестрової служби ЗСУ був полковник Геннадій Григор'єв, а з 1995 року цю посаду обійняв Володимир Деркач. [15]

Концепція незалежності України вимагала значних змін у музичному репертуарі та обов'язкове використання українських музичних творів у військових церемоніях. В цьому процесі велику роль відіграли військові диригенти, які створювали перші композиції, виходячи з творчої спадщини Михайла Вербицького та Михайла Гайворонського, а також із розмаїтої музики січового стрілецтва та старовинних козацьких маршів. Багато в цьому напрямі досягли Олександр Морозов, Богдан Сапелюк, Анатолій Ткачук та Сергій Войтюк. У 1993 році була створена військово-диригентська кафедра у Львові, яка базувалася на Відділенні військової підготовки університету "Львівська політехніка", а її керівником був майор Ярослав Горбаль. Пізніше ця кафедра увійшла до складу Національної академії Сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, ставши єдиною українською установою, що готує військових диригентів для Збройних Сил та інших військових формувань країни.[15]

З початку 2005 року було сформовано п'ять Центрів військово-музичного мистецтва у таких містах, як: Чернігів, Вінниця, Севастополь, Львів та Одеса. Окрім духових оркестрів, ці Центри включають у свій склад камерні, естрадні та хореографічні колективи.

У вересні 2012 року розпочалося загальне скорочення чисельності військових оркестрів, залишивши лише столичний оркестр Збройних сил України. Окрім Одеси, без музикантів залишилися також оркестри Сухопутних військ (Чернігів), Військово-морських сил (у Севастополі) та львівська Академія сухопутних військ імені Петра Сагайдачного.

Згідно з директивою Міністерства оборони "Про уточнення ліміту чисельності Збройних Сил України на 2012 рік", Центр військово-музичного мистецтва у місті Львові було припинено. Також з 2013 року було припинено

існування оркестру Південного територіального Центру військово-музичного мистецтва у місті Одесі. [60, с.6,7]

Після Революції Гідності продовжили свою діяльність наступні військові мистецькі підрозділи та колективи:

1. Академічний Зразковий Оркестр Збройних сил України
2. Оркестр Почесної Варти Полку Президента Міністерства оборони України
3. Оркестри різних видів Збройних Сил України
4. Оркестри в оперативних командуваннях
5. Оркестри військових навчальних закладів та військових частин.

З початку 2015 року було створено 41 військовий оркестр, в тому числі відновлено оркестри, які раніше були розформовані в межах бригад. Дані військові музичні оркестри та ансамблі часто представляють на міжнародній арені Збройні сили України на різноманітних міжнародних конкурсах, фестивалях, що проходять у різних країнах Європи та інших частинах світу.

Військово-музичне управління Збройних сил України, що є частиною Генерального штабу Збройних сил України, відповідає за організацію спеціальної підготовки та керівництво мистецькими колективами. Це організаційна одиниця, яка відповідає за планування концертної діяльності, музичне оформлення державних свят і гарнізонних заходів, а також за підготовку військових оркестрів до парадів, діяльність яких підтримується та координується в різних гілках Збройних сил України, оперативних командувань. Крім того, вони відповідають за музичне забезпечення офіційних заходів та військових ритуалів, які проводяться з участю Президента України, Міністра оборони та Головнокомандувача Збройних сил України. [35]

Управління здійснює аналіз та затвердження репертуару для оркестрів, відповідає за постачання музичних інструментів та нотної літератури,

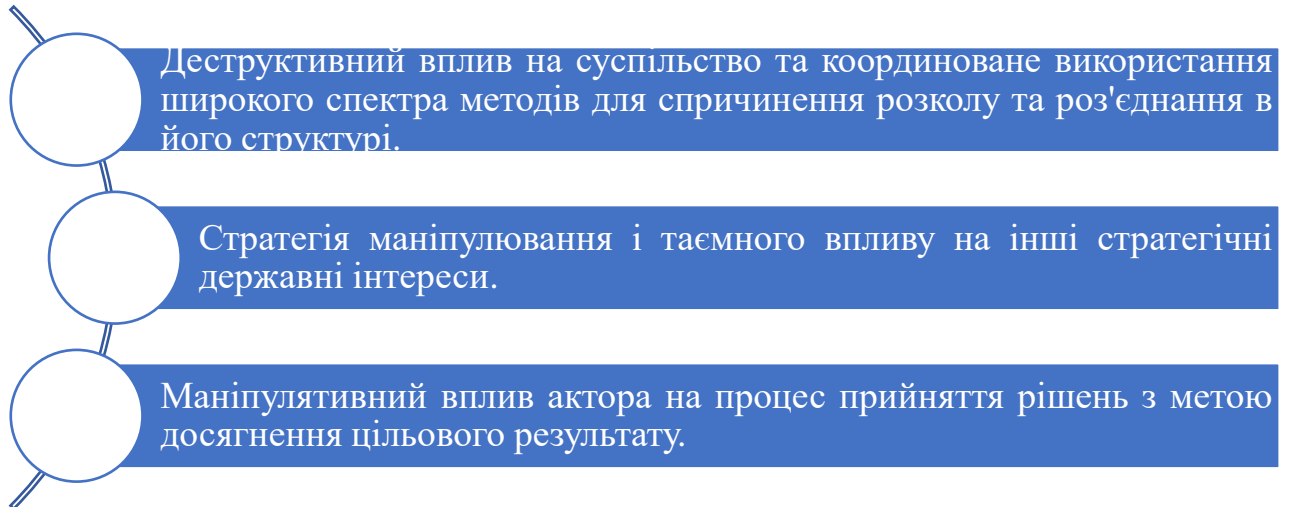
організовує підбір кваліфікованих кадрів у різних структурних підрозділах. Вони також відповідають за рекомендації щодо структури та чисельності оркестрів, а також за формування команд офіцерів-диригентів, військовослужбовців, які обіймають посади артистів військових оркестрів. Управління планує та організовує проведення всеукраїнських та міжнародних музичних фестивалів. [35]

1.3. Воєнний стан як гібридна загроза

Багато українських та зарубіжних дослідників вивчають питання гібридних воєн та загроз у контексті різних сфер суспільства, таких як економіка, політика, безпека, культура та інші. Гібридні загрози стали предметом наукових досліджень з питань національної безпеки, але їх також розглядають у зв'язку з іншими соціально-економічними явищами. Гібридні війни зацікавили таких світових науковців та авторів, як Дж. Шмідт, Дж. Маттіс, Ф. Гофман та українськими дослідниками: В. Топольницький, О. Копієвська, М. Гетьманчук, І.Кононов, В. Горбулін, Гришко, С. Головянко, М., Титаренко, М., Чех, М., Василиця, О., Ланюк, Є., Карпенко, О., Завгородній, В., Балашов, Т.Рева, О.Білоконь та інші.

У своїй науковій роботі український дослідник Володимир Горбулін Інституту стратегічних досліджень, визначив гібридні загрози як "синергетичні загрози, що виникають внаслідок змін у глобальному безпековому оточенні, що дозволяють одночасне поєднання традиційних конвенційних методів застосування зброї з нетрадиційними засобами насильства, включаючи трансформовані в засоби впливу традиційно невійськові інструменти". Також варто зазначити, що комбінація різних засобів є особливо ефективною в умовах зростання напруження в суспільстві або появи деструктивних тенденцій. [43, с.188]

При дослідженні гібридних загроз та їх впливу на демократичні політичні системи, фінський дослідник Майкл Вігелл виділяє наступні мети таких загроз:

Гібридна загроза - це обширне поняття, що включає різноманітні негативні явища та тенденції (такі як тероризм, міграція, піратство, корупція, етнічні конфлікти тощо), які системно та адаптивно використовуються для досягнення політичних метей. Ці загрози можуть виникати як від недержавних, так і від державних акторів.

Гібридні загрози – це концепція, що націлена на уявлення різноманітності силових та підривних методів, які використовуються у поєднанні з традиційними та новаторськими шляхами (такими як дипломатичні, військові, економічні, технологічні), і координовані державними чи недержавними акторами для досягнення мети без офіційного оголошення війни. [7, с.9]

Фінський Центр протидії гібридним загрозам Європи визначає гібридні загрози як упорядковані та узгоджені дії, спрямовані на системні слабкі місця демократичних країн та інститутів. Ці дії охоплюють широкий спектр інструментів і методів.

- 1) Узгоджені й впорядковані акції, спеціально націлені на слабкі сторони демократичних країн та їхніх установ, шляхом використання широкого спектру засобів.
- 2) Гібридна загроза як дія, що спрямована на те, щоб вплинути на прийняття рішень шляхом підриву або завдання шкоди конкретній меті. Ці дії можуть відбуватися у різних сферах, таких як політика, економіка, військовість, цивільний сектор або інформаційне середовище.
- 3) Гібридні загрози, розроблені противниками, здатні використовувати звичайні та нетрадиційні засоби одночасно для досягнення своїх цілей.
- 4) Мета полягає в досягненні результатів без активної воєнної дії. Основним об'єктом атак є суспільства-супротивники, а не безпосередні воїни. Ця стратегія призводить до поступового зникаючого розрізнення між учасниками воєнних дій та цивільними громадянами, яке тривало десятиліттями. Тактика передбачає одночасне використання різних інструментів, починаючи від загрози війни і закінчуючи пропагандою та всім, що знаходиться між ними.
- 5) Явище, що виникає при злитті та поєднанні різноманітних елементів, які створюють складну та багатовимірну загрозу і відрізняється від гібридних конфліктів чи воєн.
- 6) Події, які є соціально небезпечними, виникають внаслідок змін у глобальному середовищі безпеки через поєднання звичайних військових засобів та нетрадиційних форм конфлікту, таких як тероризм, злочинність, внутрішня конфронтація та інші. Ці ситуації також включають невійськові методи впливу, які перетворюються на засоби боротьби в різних сферах, таких як дипломатія, інформаційна сфера, економіка, фінанси, торгівля, соціальна сфера та інші.
- 7) Створені з метою тиску на об'єкт агресії, спрямовані на виконання вимог, які протистоять національним інтересам цього об'єкта, навіть без

офіційного оголошення війни. Одним із методів реалізації таких загроз є сприяння та підтримка сепаратистських рухів, які можуть підірвати суверенітет та територіальну цілісність об'єкта агресії.

Гібридна війна (Hybrid warfare) – це комбіноване використання різноманітних владних інструментів, обраних з урахуванням конкретних слабкостей у широкому спектрі соціальних функцій з метою досягнення синергетичних результатів.

Гібридна війна включає ворожі дії, спрямовані на підрив опонента, у заміну класичному широкому військовому вторгненню. Атакуюча держава використовує різні методи, такі як розвідувальні операції, саботаж, хакерство та підтримку нерегулярних угруповань. Це також включає розповсюдження неправдивої інформації, економічний тиск та шантаж у сфері енергетики.

Серед методів реалізації мотиву агресор застосовує такий інструментарій:

- Стратегічне використання (невизначеної) сили для окупації території або досягнення інших стратегічних цілей. Це цілеспрямована силова гра, спрямована на передавання повідомлення з використанням неоднозначності дій, достатньої, щоб уникнути помсти чи ескалації. Вона є найбільш туманною формою війни через намірене маскування для приховування особистості держави-злочинця.

- Використання широкого спектру владних інструментів та впливу з акцентом на не військові методи для досягнення національних інтересів за межами власних кордонів.

- Умовний сценарій, за яким країна відкрито використовує збройні сили проти іншої країни або локального суб'єкта, одночасно поєднуючи інші інструменти, такі як економічні, політичні та дипломатичні.

Аналітична модель для розуміння гібридної війни складається з трьох взаємопов'язаних та залежних між собою частин згідно Таблиці 3. Елементи гібридної війни:

Таблиця 3. Елементи гібридної війни

Дж. Шмідт, фахівець у галузі національної безпеки Європи, розглядає особливості гібридних конфліктів, порівнюючи ієрархічні та неієрархічні моделі війни з погляду центру.

У першій моделі, що має ієрархічний характер, стратегія спрямована на вплив за допомогою військових засобів, які виступають основними і визначають інші засоби впливу та ресурси, такі як політичні аспекти, інформаційні ресурси, розвідка, економіка, культурні впливи, мораль, технології, дипломатія, законодавство, психологія та інші. Дж. Шмідт характеризує цю модель як орієнтовану на військовий аспект.

Неієрархічна модель показує, що сучасні конфлікти не обмежуються традиційними військовими методами, а зосереджуються на впливі на різні аспекти функціонування політичних систем країн. Дж. Шмідт характеризує цей підхід як гібридні війни.

В моделі неієрархічної структури війни відсутній єдиний метод атаки, на який був би спрямований увесь напрямок. Тут використовуються всі доступні інструменти, які взаємодіють між собою, створюючи багатогранний вплив. Агресор застосовує вплив на цінності та переконання суспільства, намагаючись пошатнути стабільність правил і порядку, що може призвести до зміни громадської думки та підриву довіри до демократичних процесів.

При порівнянні цих систем, Дж. Шмідт відмічає три ключові характеристики гібридних воєн:

1. Основна ціль - впливати на розв'язання конфлікту за допомогою невійськових методів, спрямованих на досягнення успіху у психологічній, моральній та правовій сферах, а не через військовий тиск.

2. Розгалужене і приховане поєднання різноманітних видів та форм стратегій ведення війни та воєнних дій, яке протікає на різних рівнях. Прихований аспект полягає у використанні нерівних способів впливу та маніпулюванні механізмами ухвалення рішень через контроль над семантичним середовищем або загальними уявленнями суспільства. Іншими словами, створюється специфічна когнітивна платформа для тих, кого потрібно вплинути.

3. Багаторівневий підхід виявляється у впливі, що одночасно здійснюється на різних рівнях функціонування суспільства та охоплює різні сфери його життя.

Під час гібридної атаки на державу, першим та фундаментальним інструментом, який застосовується керівництвом у протидії з агресором, - є запровадження воєнного стану згідно регламентованих Законом чинних правил.

Згідно статті першій Закону України «Про правовий режим воєнного стану» є чітке визначення даного поняття, що воєнний стан — це особливий правовий статус, який устанавлюється в Україні або у певних її регіонах у випадку

збройної агресії або загрози нападу. Він створюється в умовах загрози державній незалежності, територіальній цілісності та надає відповідним органам державної влади, військовому керівництву, військовим управлінням та місцевому самоврядуванню необхідні повноваження для запобігання загрози, відвоювання збройної агресії та забезпечення національної безпеки. Це також передбачає тимчасові обмеження конституційних прав та свобод особи та громадянина, а також прав та законних інтересів юридичних осіб.(ст. 1)

Цей закон встановлює умови та принципи функціонування воєнного стану в Україні. Він визначає воєнний стан як спеціальний правовий статус, що активується в країні або на певних її територіях у разі збройної агресії чи загрози нападу, які загрожують державній незалежності та територіальній цілісності України. Уведення воєнного стану дає відповідним органам влади та військовому командуванню повноваження, необхідні для захисту країни, вирішення загроз державній незалежності та територіальній цілісності.

Воєнний стан одночасно включає тимчасові обмеження конституційних прав та свобод особи та громадянина, а також прав та законних інтересів юридичних осіб з установленим терміном дії. Ці обмеження ґрунтуються на Конституції України, законодавстві та указі Президента України щодо введення воєнного стану в Україні або на певних її територіях, який підтверджений Верховною Радою України.

Воєнний стан передбачає тимчасове обмеження конституційних прав і свобод громадян, а також прав і законних інтересів юридичних осіб, зазначене у Конституції України та законі про воєнний стан, який може бути введений Президентом України за узгодженням з Верховною Радою, і має визначений строк дії.

Група органів, що мають право спільно з органами виконавчої влади, військовими адміністраціями, Радою міністрів Автономної Республіки Крим

та органами місцевого самоврядування вводити та реалізовувати правовий режим воєнного стану, включає:

- Головнокомандувача Збройних Сил України,
- Командувача об'єднаних сил Збройних Сил України,
- Командувачів видів та окремих родів військ (сил) Збройних Сил України,
- Командувачів (начальників) органів військового управління,
- Командирів з'єднань та військових частин Збройних Сил України та інших військових формувань України.

У рамках своїх повноважень, визначених законодавством та указом Президента України про введення воєнного стану в Україні або на певних її територіях, затвердженим Верховною Радою України, військове командування видає обов'язкові для виконання накази та директиви, спрямовані на забезпечення оборони, громадської безпеки та порядку, а також здійснення заходів, пов'язаних з правовим режимом воєнного стану.

Висновки до розділу I

У процесі дослідження ми активно займалися аналізом різноманітних джерел, спрямованих на розгляд соціокультурних практик військово-музичних колективів у контексті гібридних загроз. Наша робота заснована на детальному аналізі нормативно-правових документів, що регулюють діяльність суб'єктів у культурному середовищі та працях вітчизняних і зарубіжних науковців, чії публікації та наукові видання стали важливим внеском у вивченні цієї проблематики. Серед авторів, на праці яких ми опиралися під час дослідження, варто зазначити імена Я. Романовського, О. Гринь, Г. Лещук, О. Щербини-Яковлевої, О. Копієвської, Д. Веденєєва, А. Могильного, Т. Рєви. В їхніх наукових працях розглядалися ключові аспекти соціокультурної діяльності.

Таким чином, культурні практики трактуються, як конкретні дії індивіда чи групи для розробки або поширення культурних цінностей. Ця концепція витікає із значень та цінностей, що визначають соціокультурне та особистісне буття людини, і виявляється в її особистому контексті. Соціокультурна практика визначає будь-яку активність у соціокультурній системі, що призводить до змін у способі життя та духовних наративах суспільства, впливаючи на трансформацію особистості чи групи людей, а також є способом адаптації, спрямованим на узгоджені культурні та соціальні процеси, а однією з її головних цілей є збереження, передача та поступовий розвиток системи цінностей, ідей та уявлень, що відображені в знаннях та виражені у символічній формі.

Підсумовуючи дослідження гібридних загроз, їхніх особливостей та наслідків в умовах гібридної війни та воєнного стану в Україні підсумуємо значення основних термінів:

Гібридна загроза охоплює широкий спектр негативних явищ та тенденцій, таких як тероризм, міграція, піратство, корупція, етнічні конфлікти тощо. Ці

аспекти використовуються системно та адаптивно для досягнення політичних цілей, вони можуть бути породжені як недержавними, так і державними акторами.

Гібридна війна - це використання різноманітних засобів влади, підібраних з огляду на конкретні слабкості широкого спектру соціальних функцій, для досягнення взаємозалежних результатів. Цей підхід замінює класичне військове вторгнення шляхом використання різних методів, таких як розвідувальні операції, саботаж, хакерські атаки та підтримка нерегулярних груп. Також він включає розповсюдження дезінформації, економічний тиск та шантаж у сфері енергетики.

Воєнний стан — це особливий правовий статус, який устанавлюється в Україні або у певних її регіонах у випадку збройної агресії або загрози нападу. Він створюється в умовах загрози державній незалежності, територіальній цілісності та надає відповідним органам державної влади, військовому керівництву, військовим управлінням та місцевому самоврядуванню необхідні повноваження для запобігання загрози, відвоювання збройної агресії та забезпечення національної безпеки.

Було досліджено історико-нормативні аспекти формування, розвитку та діяльності військової музики та військових мистецьких колективів через призму середовища мілітарної культури, як неодмінної складової всієї культури. Вона охоплює ряд переконань, цінностей і аспектів духовного життя, що пов'язані з усіма сферами військового життя, включаючи політичні, економічні, соціальні та інші аспекти, які є необхідними для успішної діяльності та розвитку оборонної галузі. Варто зазначити, що військова музика є не лише засобом виразності, але й потужним впливовим чинником у формуванні моделі поведінки військових. Для створення музично-естетичних орієнтацій серед військових, волонтерів чи патріотів, важливо підтримувати та просувати кращі приклади оркестрового мистецтва.

З'ясували, що зародження військової духової музики відбулося ще у період середньовіччя, коли військові духові оркестри часто використовувалися під час походів і бойових дій. На території сучасної України, поняття військових оркестрів з'явилося за часів Київської Русі, коли князь та його дружина при виході на похід супроводжувались штатним ансамблем, надаючи цьому заходу важливості та статусу, об'єднуючи воїнів для поставленої перед ними мети. Окрім відзначення воїнів і військових лідерів, музичний ансамбль використовували для розваг світи та іноземних гостей. Це був духовний аспект, який можна вважати національним або державним, що сприяло вихованню особливого патріотизму. А в козацькому війську України між XVI і XVIII століттями існувала посада військового довбиша, яка передбачала навички гри на трубах, литаврах та великих барабанах у військових службовців. Концепція незалежної України вимагала значних змін у музичному репертуарі та обов'язкове використання українських музичних творів у військових церемоніях. Відтак було створено військово-музичні центри, як структурні підрозділи Збройних Сил України та Міністерства внутрішніх справ України, діяльність яких регламентована відповідними Положеннями.

РОЗДІЛ II. ОРГАНІЗАЦІЙНО-СТРУКТУРНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДОСЛІДЖУВАНИХ КОЛЕКТИВІВ

2.1 Становлення та структура Оркестр ГУНП в Київській області

Духовий оркестр Головного Управління Національної поліції в Київській області був сформований у 1996 році і призначений для проведення службових заходів Головного Управління НПП в Київській області. Оркестр постійно бере активну участь у всіх заходах міського, обласного та державного рівня, державних святах України, військових парадах та творчих концертах. Більшість творчих заходів оркестр провів на теренах Київської області, де проводив концерти, творчі зустрічі.

Керівник оркестру – диригент Головацький Ярослав Зеновійович, у своїй діяльності підпорядковується безпосередньо начальнику Головного управління Національної Поліції в Київській області.

Метою створення та основою діяльності оркестру є широка популяризація вітчизняного мистецтва, класичної спадщини, української національної музичної культури, зокрема оркестрової військової музики і традицій вцілому.

Оркестр є обличчям структури, якій підпорядковується, отже покликаний на високому художньому рівні представляти Національну поліцію України.

Відповідно до Типового положення оркестру, основними напрямками його діяльності є:

1. Музичне оформлення ритуалів, загальногромадських, культурно-масових, та спортивних подій, а також проведення церемоній, пов'язаних з візитами іноземних делегацій у Міністерстві внутрішніх справ та урочистого складання квітів з нагоди святкових подій та урочистостей.

2. Організація концертної та гастрольної діяльності.
3. Підтримка патріотичного, ідеологічного, культурно-естетичного та художньо-мистецького виховання працівників органів внутрішніх справ.
4. Підвищення авторитету та престижу органів внутрішніх справ, як на внутрішньому, так і на міжнародному рівні.
5. Організація службової діяльності, включаючи підготовку оркестру до музичного супроводу різних заходів та проведення концертно-просвітницької роботи.
6. Згідно з законодавством України, посадовим особам оркестру, які є членами керівного складу та цивільними працівниками, дозволяється працювати на умовах сумісництва на посадах, пов'язаних із науковою, викладацькою або творчою діяльністю.

Оркестр складається з громадян України, які мають вищу музичну освіту і можуть пройти службу в органах внутрішніх справ. Кількість музикантів, що обіймають оркестрові посади, визначається начальником під час їх комплектування. При цьому відбір музикантів на вакантні посади в оркестрі проводиться через конкурсні випробування.

Оркестр розташовується у відокремленому приміщенні, яке належить до приміщень органу внутрішніх справ, де він діє. Начальник цього органу забезпечує необхідні умови для функціонування оркестру, зокрема:

- окрему та спеціально обладнану акустичною системою оркестрову студію.
- клас для проведення музичних занять, як колективних, так і індивідуальних.
- кімнати для зберігання музичних інструментів, нот, підручників та навчальної літератури.
- кабінет для начальника оркестру.

- кімнату для побуту.
- приміщення для обслуговування та налаштування музичних інструментів.

Репетиційна база оркестру знаходиться містить в собі велику репетиційну залу, кабінет керівника, малу залу для обговорення робочих питань та дві комірки для зберігання інструментів та архіву. Службова діяльність оркестру включає:

1. Музичне забезпечення ритуалів та заходів.
 - Музичне супроводження різноманітних заходів, які сприяють утриманню високих морально-етичних якостей у працівників органів внутрішніх справ.
 - Забезпечення форми одягу музикантів під час заходів, де всі учасники оркестру мають однаковий вигляд.
 - Визначення правил виконання музики оркестру під час заходів, з урахуванням сценарію події.
2. Концертна діяльність:
 - Виконання концертів для працівників внутрішніх справ, їх родин, та курсантів.
 - Організація концертів для широкої аудиторії в парках, майданчиках, радіо, та телебаченні.
 - Участь у фестивалях, конкурсах та гастрольних турах.
 - Співпраця оркестру з іншими музичними колективами, аудіозаписи та відеозйомка концертів.
3. Інші аспекти:
 - Організація творчого обміну та аудіозаписів.
 - Можливість для посадових осіб оркестру одягати концертну форму під час виступів.

- Запрошення оркестру для гри за межами управління ГУНП в Київській області, за письмовою угодою через керівництво управління.

Ця діяльність охоплює не лише службові обов'язки, а й підтримує різноманітні аспекти музичної та культурної роботи, сприяючи вихованню патріотизму та підвищенню морального добробуту працівників внутрішніх справ.

Завдання, які стоять перед оркестром, це:

- розвивати почуття патріотизму, любові до Батьківщини;
- популяризація музичного мистецтва серед жителів міст, селищ і сіл столичної області:
 - участь оркестру в заходах, що їх проводить ГУ НП України в Київській області:
 - супровід стройових занять, церемонії прийняття Присяги в полку «Миротворець»;
 - музичні зустрічі з ветеранами Другої світової війни, воїнами - афганцями, воїнами і ветеранами АТО, учасниками ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС та ін.:
 - участь в урочистостях та концертах з нагоди державних свят;
 - забезпечення церемоніалу і музичний супровід поховань загиблих співробітників ОВС та ветеранів ОВС, воїнів АТО;
 - участь у музичних, творчих фестивалях, конкурсах;
 - участь у церемоніях відкриттів, зустрічей, спортивних змагань;
 - музичний супровід прийомів на честь свят, пам'ятних дат, нагородних церемоній;
 - музичний супровід днів міст, селищ, сіл, виступи оркестру в парках відпочинку.

За двадцять сім років діяльності колектив став визнаним не тільки в Київській області, а й за її межами і являється одним із кращих духових оркестрів в Україні, що підтверджує почесне Друге місце на Всеукраїнському огляді - конкурсі серед оркестрів регіональних управлінь. У період з 24 по 29 серпня 2017 оркестр поліції Київщини був відряджений в зону АТО для підняття бойового духу серед воїнів і формування патріотичних настроїв серед місцевого населення. Було проведено 6 концертних виступів. Оркестр неодноразово виборював призові місця на конкурсах духової музики. У складі оркестру працюють заслужений артист України Анатолій Чигир (флейта), Максим Бойко – учасник гуртів «Romaх» та «Luіku», солісти оркестру - лауреат міжнародних фестивалів та учасник українських вокальних телепроектів Павло Склярів, діяч культури, лауреат всеукраїнських та міжнародних пісенних фестивалів та проектів, авторка і співачка Юлія Левковська. Раніше на посаді соліста оркестру працював заслужений діяч естрадного мистецтва Геннадій Пономарьов.

Сьогодні штат оркестру складається з двадцяти п'яти високопрофесійних музикантів, що дає змогу виконувати поставлені перед оркестром завдання на гідному рівні.

Репертуар, як сукупність музичних творів, складає основу концертно-гастрольної діяльності оркестру, сприяє розвитку творчої активності виконавців, накопиченню теоретичних знань, напрацюванню технічних та художньо-виконавських навичок. Разом з тим, збагачує і розширює світогляд музикантів, забезпечує постійне підвищення їх майстерності та творче і особисте виховання.

Відбір репертуару – складний творчий процес, який вимагає від художнього керівництва певних професійних знань і навичок, а саме:

- оцінки індивідуальності колективу, його художньо-творчого рівня та виконавської майстерності;

- поєднання завдань творчого зростання музикантів та формування художнього смаку;
- сприйняття музичних творів як музикантами-виконавцями так і широкою публікою;
- поєднання різних за жанрами та формами творів в одній концертній програмі;
- естетичні пріоритети та потреби цільових аудиторій слухачів;
- актуальність репертуару;
- реалізація творчої політики колективу, формування його професійного та самобутнього іміджу тощо.

За викладеним можна стверджувати, що формування доцільного репертуару є результатом систематичної та цілеспрямованої роботи. Компетентний та актуальний вибір музичних творів стає важливим елементом успішної творчості будь-якого оркестру.

При формуванні репертуару художнє керівництво оркестру Головного управління Національної поліції в Київській області має можливість широкого вибору музичних творів, що дозволяє наповнити концертні програми цікавими для публіки творами, виконання яких на концертах різного рівня, формату і тематики представляло б музичний колектив як професіоналів високого гатунку. Відбір репертуару обумовлюється специфікою музичного матеріалу, особливостями музикантів-оркестрантів, їх рівнем, амбіціями творчої реалізації, врешті – динамікою розвитку самого оркестру як творчого колективу та активного суб'єкта концертно-гастрольної практики.

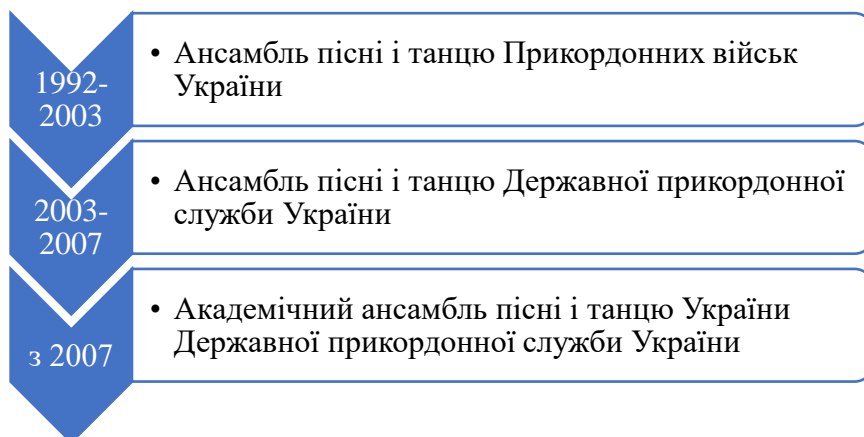
На сьогоднішній день оркестр продовжує невпинно розвиватися й активно популяризувати свою творчість на теренах Київщини, здобуваючи більше когорту прихильників.

2.2. Становлення та структура Академічного ансамблю пісні і танцю ДПСУ

Ансамбль пісні і танцю Державної прикордонної служби України є великим, сучасним та потужним розгалуженим творчим колективом. Його високий рівень та успішна робота визнаються на рівні всієї держави. У 2000 році Міністр культури України вніс колектив до Переліку провідних мистецьких колективів країни за значний внесок у розвиток української музичної культури та довгострокову творчу діяльність.

У зв'язку з реорганізацією прикордонного відомства, назва колективу також змінювалася. Починаючи від моменту проголошення незалежності України та утворення Прикордонних військ у 1992 році і до 2003 року, ансамбль був відомий як "Ансамбль пісні і танцю Прикордонних військ України". Після цього, з 1 серпня 2003 року, колектив отримав нову назву - "Ансамбль пісні і танцю Державної прикордонної служби України". У 2007 році ансамблю був присвоєний статус Академічного, згідно з наказом міністра культури та туризму, тому на сьогоднішній день він відомий як "Академічний ансамбль пісні і танцю України Державної прикордонної служби України".

Академічний ансамбль пісні і танцю України Державної прикордонної служби України у своєму складі має:

- балетна група;
- оркестр;
- чоловічий хор;
- група артистів-вокалістів;

Високий виконавський рівень Ансамблю значною мірою забезпечується його матеріально-технічною базою. У цей час митці-прикордонники мають на власному розсуді:

- сучасну студію звукозапису, обладнану передовою аудіотехнікою;
- сучасний хоровий приміщення;
- балетний клас;
- великий асортимент костюмів;
- власний автопарк.

Ансамбль виступає в багатьох заходах у столиці та Київській області, регулярно бере участь в урочистостях до державних свят, а також бере участь у різноманітних телевізійних та радіопрограмах.

Одним з основних завдань артистів-прикордонників було і залишається культурне обслуговування підрозділів охорони Державного кордону. Щонайменше двічі на рік ансамбль відправляється у довгі гастролі, охоплюючи північні, південні, західні та східні області України. Це є відображенням унікальності цього прикордонного колективу.

Варто зауважити, що у нинішній час, коли багато інших творчих колективів намагаються виступати найближче до адміністративних центрів та столиці, -- ансамбль, який має значний досвід та широкий репертуар, -- вирушає до найвіддаленіших куточків України.

Основною метою артистів, що служать на кордоні, є розголошення краси та різноманіття найкращих досягнень української та світової культури серед мешканців прикордонних територій. Вони активно виступають не лише в

Україні, а й за її межами. За роки своєї діяльності артисти цього ансамблю здобули величезну популярність та отримали визнання від глядачів з близького зарубіжжя, країн Західної Європи та інших дружніх націй.

Одним із головних завдань творчого колективу є постійне розширення репертуару новими творами. Щорічно до урочистих дат та державних свят Ансамбль готує від чотирьох абсолютно нових концертних програм, в яких на дві третини представлені прем'єрні твори. Це неспростовується завдяки високому творчому потенціалу артистів-прикордонників: річна кількість створених прем'єрних творів, які входять в репертуар прикордонного Ансамблю, сягає близько п'ятдесяти. Крім того, активна співпраця з відомими митцями, такими як Олександр Бурміцький, Олександр Жилінський, Дмитро Акімов та інші, розширює репертуарну базу колективу. Тому значна частина репетиційного часу Ансамблю приділяється роботі над новими творами, їх запису та включенню в програму виступів.

На основі постійного та регулярного наповнення та оновлення новим репертуаром виникла необхідність його зберігання та архівування. Цю проблему вдалося вирішити завдяки заснуванню студії звукозапису у 2002 році, яка складається з двох приміщень: великої та малої студій. На даний момент колектив випустив кілька цифрових альбомів, до складу яких увійшли найкращі твори, створені митцями Ансамблю.

Протягом всього періоду існування колективу більше 40 артистів-прикордонників отримали високі державні нагороди у сфері культури та мистецтва. Зараз у колективі працює 17 таких талановитих митців:

- Полковник Василь Неграй, заслужений працівник культури України;
- Геннадій Синєок та Людмила Бурміцька, заслужені діячі мистецтв України;
- Олена Косінова, Лілія Черноус, Олександр Дробязко, В'ячеслав Гога, Микола Гуральник, Олександр Бурміцький, Іван Красовський, Олена

Лукашова, Ніна Мирвода, Максим Апостолов, Олексій Паламаренко, заслужені артисти України;

- Юрій Ракул, Юлія Антипенко, Олена Зінчук, Антон Медоліз, Сергій Дяченко, які є лауреатами міжнародних та всеукраїнських мистецьких конкурсів, а також Віталій Козицький та Ганна Жбанкова, артисти оркестру, і Євген Дигас, артист хору, також є лауреатами подібних конкурсів.

2016 рік став періодом інтенсивної активності для Академічного ансамблю пісні і танцю України Державної прикордонної служби України. Колектив провів понад 30 концертів безпосередньо на державному кордоні та близько 60 концертів у місті Київ та області, включаючи урочисті заходи, пов'язані з важливими подіями для країни та прикордонної служби. Один з таких заходів був святковий концерт під назвою "Кордон збирає друзів", що відбувся у Великому залі Міжнародного центру культури і мистецтв з нагоди Дня прикордонника України. У цьому заході взяли участь популярні зірки вітчизняної естради, такі як гурт "DZIDZIO", Міла Нітіч, Олександр Педан, Олександр Павлік, Ельзара Баталова, Андріана та інші.

З нагоди відзначення Дня прикордонника України та Дня захисника України відбулися військово-патріотичні заходи під назвою "Я – Патріот України!", де учні загальноосвітніх шкіл міста Києва та області активно брали участь. Основною метою цих заходів була реалізація концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді у київському гарнізоні, а також популяризація Державної прикордонної служби серед суспільства.

Завдяки плідній співпраці Академічного ансамблю пісні і танцю України Держприкордонслужби з відомими композиторами, такими як Дмитро Акімов, Валерій Мартишко, Олександр Бурміцький було створено композиції з прикордонно-патріотичною та АТО-тематикою. Серед таких творів – пісні

"Кому війна, кому гра", "Колискова", "Рідний голос сина", "Ніхто крім мене", "Я іду на війну", "Тарасів вогонь" та інші.

Заслужена артистка України Лілія Черноус створила високохудожні вокально-хореографічні композиції, такі як "Прикордонний вальс", "На захисті найдорожчого", "Аркан", "Моя Батьківщина", після виконання яких популярність творчого колективу у рази зросла серед прихильників.

Ансамбль прикордонників став поштовхом кар'єрного зростання для багатьох визнаних сучасних митців України. Видатними випускниками творчої родини колективу вважаються:

- народний артист України та кіноактор Сергій Іванов;
- соліст Національної опери, лауреат Державної премії імені Т.Г. Шевченка Михайло Дідик;
- народні артисти України Микола Шопша та Станіслав Лупалов, також солісти Національної опери;
- художній керівник та головний диригент Національного симфонічного оркестру, лауреат Державної премії імені Т.Г. Шевченка Володимир Сіренко;
- артист цирку, лауреат міжнародних конкурсів Віктор Войтко;
- заслужений діяч мистецтв України та художній керівник гурту «Козацькі забави» Андрій Верес;
- аранжувальник, заслужений артист України Сергій Коваль;
- лауреати міжнародних конкурсів баяністів Володимир Маруніч, Юрій Карнаух і багато інших.

На сьогоднішній день начальником Академічного ансамблю Державної прикордонної служби України є полковник, заслужений працівник культури України Неграй Василь Олексійович.

Академічний ансамбль пісні і танцю України Державної прикордонної служби України продовжує виконувати і розробляти широкий перелік творчих завдань та цілей. Однак, основний внесок, який цей колектив робить для глядачів, полягає у можливості зануритися у чарівний світ мистецтва, що відкриває безмежні можливості. Виступи ансамблю надихають, поновлюють душевні сили та енергію, сприяють погляду на майбутнє української культури й загалом України.

Висновки до розділу II

Таким чином, висвітлено становлення та організаційно-структурні засади функціонування оркестру Національної поліції в Київській області, було проведено детальний аналіз етапів розвитку та структури цього музичного колективу, який був створений 1996 року. Виявлено, якість та організаційні принципи, які сприяли його формуванню та функціонуванню в умовах різних викликів, зокрема, у період з 2014 року та під час воєнного стану в Україні. Оркестр Національної поліції виконує важливу роль у роботі з громадськістю та правоохоронцями, застосовуючи культурний та духовний актив, який продовжує популяризувати національний музичний продукт та ідеї патріотизму та відіграє суттєву роль у підтримці суспільства в складних умовах воєнного стану.

За 27 років свого існування оркестр активно виконує поставлені перед ним завдання на теренах Київської області, зокрема сприяти розвитку патріотизму та любові до Батьківщини, пропагувати музичне мистецтво серед мешканців столичної області, брати участь у заходах, організованих Головним управлінням Національної поліції України в Київській області, забезпечувати музичний супровід під час церемоній, таких як прийняття Присяги в полку «Миротворець» та інші військові події, організовувати зустрічі з ветеранами різних війн, учасниками ліквідації аварії на ЧАЕС та іншими учасниками, брати участь у відзначенні державних свят, урочистих подіях та концертах, забезпечувати церемоніальні заходи та музичний супровід на похоронах співробітників та ветеранів правоохоронних органів та військових та забезпечувати музичний супровід на святкуваннях міських, сільських та селищних днів, а також виступи у парках відпочинку.

Аналіз біографії та організаційних засад функціонування Академічного ансамблю пісні і танцю Державної прикордонної служби України привів нас

до висновків, що колектив ансамблю – це розгалуджений поліжанровий мистецький підрозділ, що включає в себе хореографічну групу артистів, оркестр, хор та групу солістів ансамблю та в цілому налічує понад 80 штатних артистів. Колектив виступає не лише в багатьох заходах у столиці та Київській області, регулярно бере участь в урочистостях до державних свят, а також бере участь у різноманітних телевізійних та радіопроєктах. Одним з основних завдань артистів-прикордонників було і залишається культурне обслуговування підрозділів охорони Державного кордону. Щонайменше двічі на рік ансамбль відправляється у довгі гастролі, охоплюючи північні, південні, західні та східні області України. Це є відображенням унікальності цього прикордонного колективу. Варто зазначити, що на час воєнного стану у зв'язку зі специфікою діяльності ансамблю, більшість гастролей засекречені і можуть бути висвітлені частково після проведення концертів.

Одним із головних завдань творчого колективу є постійне розширення репертуару новими творами. Щорічно до урочистих дат та державних свят Ансамбль готує від чотирьох абсолютно нових концертних програм, в яких на дві третини представлені прем'єрні твори. Важливою складовою успішної діяльності колективу є забезпечення його матеріально-технічною засобами, такими як: сучасна студія звукозапису, сучасна хорова зала, балетний клас, великий асортимент костюмів та власний автопарк.

За час свого існування ансамбль випустив плеяду українських провідних діячів культури та естрадного мистецтва, а артисти ансамблю здобули величезну популярність та отримали визнання від глядачів з близького зарубіжжя, країн Західної Європи та інших дружніх націй.

РОЗДІЛ III. СОЦІОКУЛЬТУРНІ ПРАКТИКИ ДОСЛІДЖУВАНИХ КОЛЕКТИВІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

3.1. Івент-практики Оркестру ГУНПУ в Київській області у 2022-2023 роках

У межах своєї роботи ми дослідили сутність та особливості соціокультурних практик та сформувала основні аспекти організації та діяльності військових мистецьких колективів, зокрема, взявши за базу дослідження: Оркестр Головного управління національної поліції в Київській області та Академічний ансамбль пісні і танцю Державної прикордонної служби України, які є активними суб'єктами вітчизняної соціокультурної діяльності.

Цей розділ присвячений практичному боку функціонування даних колективів в умовах гібридної війни та під час воєнного стану, на конкретних прикладах висвітлю їх участь у культурних подіях та заходах державного значення.

З початку повномасштабного вторгнення російських військ на територію України, ворог наніс нищівних збитків інфраструктурі та населенню Київської області. Місто Ірпінь - один з перших населених пунктів Київської області, що зазнав удару російських військ. Список постраждалих населених пунктів поповнила Бородянка, Буча, Гостомель, Мотижин, Київська область стала однією з перших, що постраждала від нападу російських сил. Під час періоду окупації 15 громад знаходилися під контролем ворога в рамках Вишгородського, Бучанського та Броварського районів. Упродовж бойових дій 2022 року зафіксовані пошкодження у 46 територіальних громадах із загальної кількості 69. Найбільше постраждали Бучанська, Ірпінська, Гостомельська, Бородянська, Макарівська, Дмитрівська та Великодимерська громади.

З 1 квітня 2022 року і до листопада 2023 року оркестр Головного управління національної поліції в Київській області взяв участь у більше ніж 70 соціальних заходах та долучився до благодійних проєктів, основною метою яких є підтримка ментального стану населення Київської області, популяризація вітчизняного музичного продукту та підняття бойового духу, як серед військових, поліцейських, так і серед мирних мешканців, а також, у подіях державного значення, зокрема з вшанування українських героїв.

До кожного заходу, у якому оркестр бере участь, створюється окрема програма, яку наповнює відповідний за тематичними характеристиками репертуар музичних творів. Для визначення відповідності композицій при формуванні репертуару до того чи іншого заходу враховуються такі параметри та важелі:

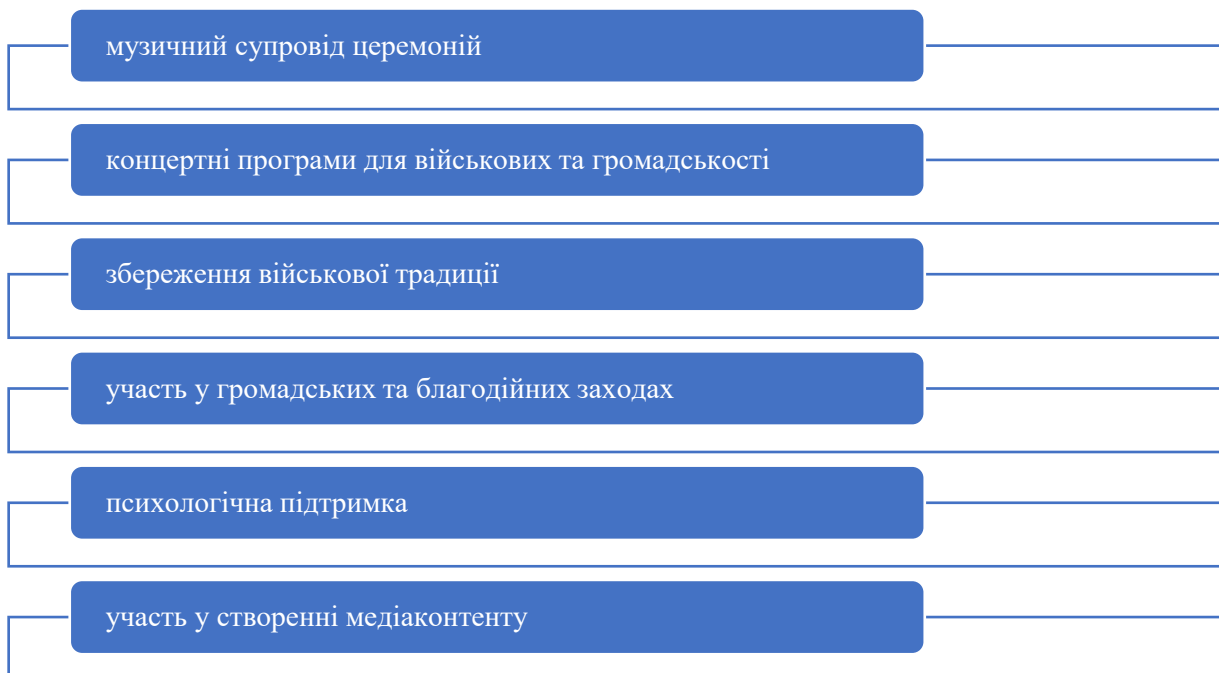
- тематика: співвідношення між музичною темою та загальною ідеєю заходу.
- аудиторія заходу: врахування музичних уподобань та інтересів цільової аудиторії.
- художній рівень: відповідність складності та художнього рівня музичних творів у програмі.
- варіативність: підбір декількох жанрів та стилів, а також виконавців, поділяючи на інструментальні та вокальні твори, для забезпечення різноманітності й привабливості програми.
- адаптивність: здатність програми адаптуватися до особливостей заходу та контексту виступу, можливого скорочення за форс-мажорних обставин.
- актуальність: врахування сучасних музичних тенденцій та популярних творів.

- технічні аспекти: реалізація програми з урахуванням технічних можливостей колективу та обладнання на заході.

Оркестр систематично розширює свій виконавський репертуар різноманітними музичними композиціями, що відповідають високому художньому рівню. Цей процес включає в себе постійний аналіз та відбір творів, що відображають різноманітні музичні жанри, епохи та стилі. Враховуючи художню цінність та складність музичних творів, оркестр активно вивчає, адаптує та виконує композиції різних музичних напрямів, забезпечуючи при цьому високий художній стандарт у виконанні музики на професійному рівні.

Щоразу перед майбутнім виступом на заходах будь-якого формату Диригент разом із художньою радою оркестру складають програму виступу та доводять до відома усіх музикантів, щоб завчасно підготувати нотні партії та послідовність їх у своїх папках.

Соціокультурна діяльність оркестру ГУНП в Київській області має багатоаспектну природу, а саме вона охоплює такі складові:

Розглянемо детальніше кожен напрямок соціокультурної діяльності оркестру на прикладі конкретних заходів, у яких оркестр взяв участь за 2022-2023 роки.

Музичне супроводження церемоній -- оркестр часто бере участь у важливих державних церемоніальних подіях, таких як паради, вручення нагород, похорони військових лідерів тощо. Виконання національних та військових гімнів, інших музичних композицій, підкреслюючи урочистість та значимість подій.

За минулі два роки оркестр брав участь у понад 30 виїзних церемоніях:

- 1) Церемонії прощання з військовими та загиблими офіцерами поліції.
- 2) Церемонії нагородження офіцерів поліції з нагоди особливих відзнак у роботі та державних свят.

На похоронному заході для військових осіб влаштовується особливий музичний супровід, що включає виконання військових маршів та урочистої музики. Вона відтворює важливу роль в вираженні поваги та вдячності за службу покійному. У музичній програмі обов'язково звучить Державний гімн України, а також такі твори, як «Пам'ять», «Шана», марш «Калина пам'яті», туш Б. Школового, «Мелодія» Мирослава Скорика, «Сигнал для покладання квітів» та інші.

Оркестр може брати участь у похоронних процесіях як у великому, так і малому та великому складі.

Малий склад: 2 труби, 2 тромбони, Туба, Баритон, Барабан з тарілками.

Великий склад: 2 труби, 2 кларнети, 2 тромбони, Флейта, Туба, Валторна, Саксофон, Барабан з тарілками.

Наприклад, 21 січня 2023 року в Українському домі відбулася церемонія прощання із керівниками та співробітниками МВС, які загинули 18 січня внаслідок падіння гвинтокрила в Броварах. З 11 ранку до 15:00 оркестр

Головного управління національної поліції у Київській області здійснював музичний супровід прощальної церемонії.

29 серпня 2023 року на базі батальйону поліції ГУНП в Київській області «Миротворець», відбулася церемоніальна подія з нагоди вшанування загиблих на фронті бійців. Учасниками заходу стали: керівництво Головного управління Національної поліції в Київській області, військові, запрошені рідні та близькі люди загиблих воїнів. Під час заходу у виконанні оркестру прозвучав Державний Гімн України, «Мелодія» Мирослава Скорика, «Пісні Героїв» Ю. Сірого, «Герої не вмирають» Ю.Мельника, Г. Семергія у виконанні солістів оркестру: Павла Склярова та Юлії Левковської [74].

Церемонії нагородження офіцерів поліції проводяться з нагоди високих досягнень у роботі та в рамках урочистих подій, присвячених державним святам. До церемоніального заходу долучається оркестр повним складом та у парадній формі, виконуючи музичні твори переважно в мажорі, що підкреслюють важливість та урочистість події, але під час кожного такого заходу обов'язково проходить хвилина мовчання у знак шани загиблих воїнів.

Наприклад, 6 березня 2023 року у Національному Академічному Драматичному театрі ім. Лесі Українки у Києві відбувся закритий концерт для бійців 3-го батальйону «Свобода» та 4-го батальйону «Сила Свободи» Бригади швидкого реагування Національної гвардії України «Рубіж», музичний супровід якого забезпечив оркестр ГУНП в Київській області. Командир батальйону Петро Кузик нагородив бійців почесними відзнаками та усі присутні вшанували пам'ять загиблих Героїв. Оркестр виконав Державний Гімн України, марш «Січова слава», «Ой у лузі червона калина», пісню «Гей соколи» у виконанні Павла Склярова.

26 квітня 2023 року селі Новосілки Київської області на території храму біля меморіалу загиблим офіцерам у катастрофі на Чорнобильській атомній електростанції відбулася церемонія вшанування пам'яті загиблих за участі

офіцерів-ліквідаторів, керівництва обласного управління, поліцейських та громади. Оркестр виконував музичний супровід заходу, конференсьє заходу була солістка оркестру. Під час церемонії до слова запрошувались почесні запрошені офіцери та по завершенню відбулася панахида.

Оркестр ГУНП в Київській області влаштовує музичні концерти та виступи, що мають культурно-просвітницьку мету та розважальний характер для громадськості. Це включає участь у культурних заходах на військових базах, а також проведення відкритих концертів для широкого загалу у зв'язку з Днем міста чи святкуванням різноманітних подій.

Колектив постійно гастролює містами Київської області з тематичними концертами з нагоди державних свят, локальних знакових подій та за ініціатив місцевих відділів культури. Завдання оркестру, у першу чергу, це робота з громадськістю. Велику роль відіграє доречно сформована концертна програма, яка яскраво висвітлює національні цінності, покликана на підтримку психо-емоційного стану людей, пропагує вітчизняну культуру та допомагає інформувати населення про позицію держави та основні засоби протидії ворожим силам.

Прикладом, може слугувати захід 20 травня 2023 року, де відбувся феєричний виступ оркестру у місті Переяславі з нагоди Дня Європи. Дійство ініціював та організував міський відділ культури під керівництвом начальника відділу Валентина Шуткевича та за підтримки міського голови В'ячеслава Саулка. Захід був відкритого формату для усіх мешканців міста і відбувався у центрі Переяслава біля місцевого будинку культури. Окрім концертної програми оркестру також були задіяні благодійні ярмарки і творчі майстеркласи. Оркестр Головного управління Національної поліції України у Київській області здивував та зачарував своїх слухачів з першої композиції. Протягом понад години музиканти виконали широкий спектр творів від відомих українських композиторів, таких як Володимир Івасюк чи Мирослав

Скорик, до сучасних пісень, які виникли під час війни – таких, як "Без Обмежень" чи "НК". Також звучали українські народні пісні та композиції із західних країн, що виступають на підтримку України, включаючи навіть відомі композиції гурту "ABBA", перед якими просто неможливо залишитися байдужим.

Заворожливий виступ вразив усіх присутніх концертом і виконанням улюблених пісень від чудових вокалістів Юлії Левковської, Павла Склярова і Наталії Головацької. Музикантів засипали нестримними оваціями, вигуками "браво" та піднесеною увагою. Згідно з місцевим виданням Proslav, їх виступ прозвучав виразно, узгоджено та відчутно, сповнений якості та емоційного натхнення.

У перший день червня українці відзначають День захисту дітей. У цьому році оркестр приєднався до мультижанрового заходу, організованого Головним управлінням поліції Київщини, спрямованого на підтримку дітей, які постраждали внаслідок війни в місті Буча. Ця подія відбулася на базі Пластового Вишкільного центру. Оркестр відкрив захід виконанням Державного Гімну України та декількома інструментальними творами. Своїм виступом захід завершила солістка, із виконанням символічної пісні "Діти України", автором якої є українська композиторка Наталія Май [74]..

26 квітня 2023 колектив оркестру був відряджений у місто Березань з просвітницькою місією, приуроченою до Дня Конституції України. У співпраці з провідними працівниками відділу культури та представниками ЗМІ, на площі біля міського Центру культури було проведено урочистий захід, спрямований на підвищення патріотичного настрою серед місцевого населення, а також організовано благодійний збір коштів на підтримку Збройних Сил України. Оркестр виступив як головний акцент заходу, представивши концертну програму, тривалістю понад півтори години, яка складалася з музичних композицій патріотичного спрямування. Після заходу

присутні глядачі щиро висловили вдячність оркестру та закликали виконавців виступити ще раз, а подальші враження про успішний виступ колективу були висвітлені у місцевих ЗМІ.(Додаток)

23 серпня 2023 Оркестр Національної поліції вразив публіку своїм захоплюючим виступом у місті Бориспіль, присвяченим Дню державного прапора України. Широкий загаль глядачів, присутніх на події, переживали високоемоційні миті, надихаючись глибоким патріотизмом у піснях та інструментальних творах у виконанні солістів і музичному супроводі оркестру. Звучали усім відомі українські пісні Володимира Івасюка, Миколи Мозгового, Сергія Танчинця та інші. Майстерне виконання та проникливі мелодії залишили незабутні враження у мешканців Борисполя, підкресливши важливість цієї державної події. Про виступ оркестру зняли сюжети місцеві телеканали та написали місцеві ЗМІ з хвалебними відгуками про концерт.

Оркестр виступає як наслідувач військової музичної спадщини, сприяючи збереженню та передачі цих традицій майбутнім поколінням через свою участь у різноманітних заходах, включаючи змагання між офіцерами, що займаються різними бойовими мистецтвами чи спортивними заходами.

Традиційною є участь музичного колективу у церемоніальних подіях для курсантів Національної академії внутрішніх справ (с. Віта-Поштова 1). Щороку в межах академії відбуваються внутрішні заходи та свята, такі як посвята в курсанти, випускний, урочистості з нагоди державних свят [74]..

2023 року оркестр тричі брав участь у закритих подіях академії, одна з яких була протокольним заходом за участі Президента України Володимира Зеленського, де оркестр виконував академічний інструментальний супровід заходу. Одним з крайнього візиту оркестру був з нагоди посвяти в курсанти студентів академії. Це був урочистий церемоніальний захід, який вимагав відповідного тематичного репертуару: урочистих маршів, Державного Гімну

України та патріотичних композицій. У заході також брала участь українська співачка Наталія Валевська.

На регулярній основі щороку в межах управління поліції області відбувається цикл змагань між офіцерами з бойових мистецтв, різних видів спорту, бігових естафет тощо. Такі змагання відбуваються в окремих спортивних комплексах. Урочистості проходять з нагоди відкриття змагань, привітання офіцерів-учасників, представлення команд та слова Головного начальника. Оркестр виконує протокольну функцію супроводу заходу, відкриваючи його Державним Гімном України та проводжаючи спортсменів на позиції маршем. Солісти виконують Гімн, вітають учасників змагань піснями, що піднімають загальний дух та підбадьорюють спортсменів, виконують роль конференсьє заходу. По завершенню змагань запрошені судді проводять нагородження учасників та переможців, ведучі оголошують результати змагань та викликають учасників до вручення почесних нагород.

Традиційно цикл змагань проходить навесні і влітку. У 2023 році оркестр брав участь у церемоніях до змагання з мініфутболу у спортивному комплексі міста Козин, змагання з рукопашного бою, змагання з практичних стрільб та естафети з бігу [74].

Музика має потенціал впливати на психологічний стан офіцерів військових та громадськості, забезпечуючи підтримку їхнього настрою та психічного стану під час напружених ситуацій.

Від початку повномасштабної війни оркестр неодноразово приїжджає з виступами в деокуповані міста, які зазнали масових руйнувань: Ірпені, Ворзелі, Бучі, Гостомелі, Бородянці, оскільки мешканці понесли багато втрат та тяжко пережили жахіття, скоєні ворогом, -- люди особливо потребують моральної підтримки та підбадьорення [74].

Також, колектив виступає з концертами на військовій базі батальйону Миротворець з концертною програмою, де солісти виконують індивідуально

або в ансамблі традиційні та сучасні українські пісні, ведуча заходу підбирає натхненні слова та красномовні поетичні рядки до концертних номерів, які покликані надихнути та розвантажити психо-емоційний стан військових.

Участь музичного колективу у створенні медіаконтенту з метою розповсюдження творчого продукту та загальнопатріотичні ідеї на широкий загал, не обмежуючись локальною аудиторією під час виступу. За останні два роки оркестр взяв участь у медіапроектах з відомими українськими співаками: Сергієм Танчинцем (гурт Без Обмежень), Катериною Бойко, Павлом Скляровим, гуртом «ROMAX».

4 липня 2022 року до Дня Національної поліції України оркестр презентував відеороботу, виконавши Державний Гімн України із солістом оркестру – Павлом Скляровим. Зйомки відбувалися на зруйнованому Романівському мосту. Головний режисерський задум полягав у тому, що попри всі терни та незгоди український народ вільно житиме у своїй країні [74].

27 червня 2022 року з нагоди святкування Дня Конституції України, мешканці Ірпеня та працівники поліції спільно виконали композицію «Ой, у лузі червона калина» у супроводі оркестру поліції. Основна мета виступу полягала в підтримці людей, які пережили складні випробування через воєнні дії, та в нагадуванні про необхідність єдності, що є ключовим чинником в перемозі над ворогом на наших землях.

Спільний медіапроект Сергія Танчинця, лідера гурту «БЕЗ ОБМЕЖЕНЬ», з поліцією в Кивської області створено патріотичний відеоряд до пісні «Героям» під акомпанемент оркестру поліції Київської області та за участі поліцейських і бійців Нацгвардії, які мужньо захищали аеропорт «Антонов» - це подяка усім бійцям України, символ незламності і віри у нашу Батьківщину. Творчу роботу презентували до Дня незалежності України 24.08.2022 року.

Поліція Київщини спільно з гуртом "Е.К.А" та вокальним ансамблем "Співаночка" влаштували привітання захисникам України. У цей день артисти

виконали патріотичну пісню "Моя свобода" під акомпанемент оркестру поліції Київської області, яким керував Ярослав Головацький. Відеозйомки вітального відео проводилися у ландшафтному парку "Добропарк", що розташований у селі Мотижин. Територія та споруди парку зазнали обстрілів та руйнування під час бойових дій на території Київщини. Кліп вийшов на широкий загал 14 жовтня 2022 року [74]..

Вшанування річниці від дня повномасштабного вторгнення росії в Україну, поліція Київщини та музичний колектив "Е.К.А" представили музичне відео, яке присвячене відважному опору та захисту громадян від окупації. Упродовж періоду з 24 лютого 2022 року віддано свої життя п'ять поліцейських Київщини. У відеоряді відтворено образ офіцера, який пожертвував життям, захищаючи свою Батьківщину та її мешканців. Катерина Бойко, авторка та виконавиця пісні "Не стріляй", підкреслила: "Я пам'ятаю той день, коли всі медіаресурси опублікували фотографії жорстокостей українських міст, і крізь сльози і біль я підійшла до мікрофону, щоб записати, скоріше сказати, закричати цю пісню". Відео використовує реальні кадри з перших днів вторгнення російської армії на Київщину, зйомки велися в Бородянці та в зруйнованій окупантами школі в селі Богданівка. В матеріалах використані звіти про евакуацію та допомогу мешканцям під час бойових дій, а також згадано графіті Бенксі, створене художником у Гостомелі.

До п'ятої річниці проєкту "Поліцейський офіцер громади" гурт "ROMAX" (виконавці пісні "Батько наш — Бандера") спільно з поліцією Київщини презентували відеокліп, приурочений українським поліцейським. У створенні відеороботи взяли участь виконавці оркестру поліції Київщини та самі поліцейські офіцери, які з великим зобов'язанням виконують свою службу у власних громадах. Проєкт українських шерифів успішно реалізується на території Київської області: на даний момент функціонує 66 станцій, на яких працюють 109 правоохоронців. 29.05.2023 кліп презентували в мережі[74]..

Усі ці функції роблять військовий оркестр важливою складовою національної культури та підтримки діяльності інших підрозділів та громадянського суспільства.

3.2 Івент-практики Академічного ансамблю ДПСУ у 2022-2023 роках

З початком повномасштабної війни специфіка діяльності Академічного ансамблю пісні і танцю Державної прикордонної служби України стала дещо видозміненою. Відтак виступи та концерти колективу часто проходять на закритих територіях, військових базах і приїзд артистів засекречений та не піддається розголосу, якщо захід відбувався на стратегічних об'єктах.

Відповідно у звітному матеріалі заходів будуть представлені не всі матеріали з гастрольного графіку ансамблю.

Концертна діяльність ансамблю розповсюджується на всю територію України. Відвідуючи різні куточки держави з концертами для службовців та громади, - колектив гідно і на високому художньому рівні представляє Державну прикордонну службу України.

23 серпня 2022 року Академічний ансамбль пісні й танцю Державної прикордонної служби України презентував відеокліп на пісню «Прапор України» авторства Тараса Петриненка. Колектив приурочив цю роботу До Дня Державного Прапора України. У зйомках взяли участь артисти-вокалісти, вокальний ансамбль та артисти балету, створивши гармонійну художню постановку, що відповідає характеру пісні і підкреслює її символізму.

У той же період відомий американський музичний колектив Gogol Bordello. фронтмен гурту Євген Гудзь родом з України. Зараз, у період повномасштабної війни, він активно висловлює свою підтримку рідній країні та українському народу. Під час візиту до України Євген Гудзь відвідав державний кордон, де

заспівав декілька своїх музичних композицій та виступив спільно з ансамблем Держприкордонслужби України [71].

17 вересня 2022 р Колектив академічного ансамблю пісні й танцю Державної прикордонної служби України відвідав прикордонників, які стоять на обороні північних кордонів України. Виступ артистів військові сприйняли з великим захопленням і радістю, яку виражали тривалими оплесками після кожної пісні та виступу, кажуть що такі зустрічі надихають на виконання бойових завдань та заряджають їх позитивним настроєм, що є надзвичайно важливим у складний період війни. Начальник ансамблю, полковник Василь Неграй, побажав прикордонникам міцності, сміливості та перемоги, зауваживши, що зустріч зі захисниками відбулася за сприяння керівництва прикордонної служби з метою підтримки бойового духу у цей складний час для них і країни в цілому.

25 вересня 2022 року, Академічний ансамбль пісні і танцю Державної прикордонної служби України влаштував концертну програму на Волині. Колектив ансамблю відвідав Камінь-Каширський, щоб підтримати військових, які стоять на сторожі північного кордону, та привітати місцевих мешканців із святом міста. Такі зустрічі надзвичайно важливі, оскільки піднімають бойовий дух військових та надихають місцевих жителів на спільну боротьбу.

Начальник Волинського прикордонного загону висловив подяку артистам за їхню творчу підтримку та позитивні враження. Сергій Лозінський також відзначив мешканців Каменя-Каширського зі святом і висловив подяку міському голові Віктору Пасю та голові райвійськової адміністрації Ользі Ващук за їхню підтримку прикордонним підрозділам та внесок у зміцнення державного кордону. Ансамбль пісні і танцю Держприкордонслужби презентував музичні подарунки - пісні про прикордонників, кохання до рідного краю та духовність народу - охоронцям північного кордону [71].

23 жовтня 2022 р Академічний ансамбль пісні й танцю Державної прикордонної служби України відвідав зону південних рубежів для підтримки бойового духу військових. Музиканти та артисти ансамблю передали воїнам незабутні враження та високий рівень виконання українського репертуару різних жанрів. Такі музичні заходи важливі для військових, оскільки вони надають можливість хоча б на деякий час відволіктися, отримати емоційне розвантаження та відновити бойовий настрій для досягнення перемоги. Музична програма складалася з пісень, присвячених військовим, глибокій любові до Батьківщини, родинним цінностям, а також єдності та солідарності в рамках прикордонної служби. Виступи артистів наповнили присутніх позитивними емоціями, бадьорістю та відвагою для продовження боротьби зі злочинною діяльністю окупаційних сил.

У листопаді 2022 року творчий колектив Академічного ансамблю пісні й танцю Державної прикордонної служби привітав прикордонників Сумщини у бомбосховищі. Варто зазначити, що концерт відбувся під час обстрілу місцевості російськими окупантами. З метою підтримки бойового духу оборонців кордону, артисти підготували насичену та захоплюючу концертну програму. Під час виступів артисти-вокалісти та віртуози-музиканти представили ефектні виступи, які подарували емоційне задоволення та позитивний настрій у прикордонників. Виконання відомих українських пісень, що відображають патріотичні мотиви, включаючи пісні про кохання, матерів, нашу країну та службу на кордоні, а також про мужність українських захисників у складний час, сприяло єднанню та підтримці моральних сил [78].

Першого грудня 2022 року в Резиденції Святого Миколая у Національному заповіднику «Києво-Печерська Лавра» вдалося успішно провести новорічні та різдвяні свята для дітей, які були переміщені, а також для дітей військовослужбовців. Ці заходи були організовані Печерською районною державною адміністрацією міста Києва. Вони підготували новорічні

подарунки для дітей та організували конкурсно-розважальну програму з призами.

10 березня 2023 за ініціативи Управління культури, сім'ї та молоді міста Києва відбувся благодійний концерт Академічного ансамблю пісні і танцю Державної прикордонної служби України на сцені Міського культурного центру. Прикордонники вражали глядачів виконанням українських і світових хітів, вмілою грою на музичних інструментах та захоплюючою балетною виставою. Участь у благодійному заході була безкоштовною, проте всі охочі мали можливість зробити пожертвування на підтримку Збройних Сил України [71]..

18 квітня 2023 року до відзначення Дня Прикордонника України в місті Болград відбувся урочистий концерт, організований Київським Академічним ансамблем пісні і танцю Державної прикордонної служби України. Подія відбулася у концертній залі Центру та отримала широкий резонанс. Глядачі, серед яких були прикордонники та мешканці міста, виразили свою вдячність артистам, виконавцям, хореографам та музикантам за захоплюючі виступи, спеціально створені для прикордонників Ізмаїльського прикордонного загону, акламаціями та оплесками.

У квітні 2023 року представники Збройних Сил України на Одещині щиро зустріли виступи Академічного ансамблю пісні та танцю Державної прикордонної служби України, виражаючи свою підтримку та вдячність. Виступ ансамблю приніс великий емоційний заряд, підняв бойовий дух та віру в перемогу у прикордонників Ізмаїльського загону. Цей колектив відвідав різні підрозділи охорони державного кордону, включаючи військовослужбовців Національної гвардії України, Територіальних оборонних згуртовань та інших учасників. Їх концертна програма мала за мету підтримати бійців та надати їм можливість відпочити та отримати емоційне зарядження під час напружених бойових дій. Колектив ансамблю відомий своїми творчими досягненнями,

багатогранним репертуаром та високим професіоналізмом своїх артистів, що спричинило враження в усіх глядачів, викликаючи захоплення, бурю овацій та багато квітів. Глибокі вокальні виступи солістів, витончені виступи віртуозних баяністів та енергійні танцюристи створили неперевершену атмосферу на концерті, яка вразила аудиторію. Також на заході відбулася прем'єра пісні "Ми боронимо кордони", яку виконали прикордонниця та студентка музичної академії. Ця пісня написана до Дня прикордонника України і стала частиною репертуару ансамблю. Глядачі побажали, щоб наступний концерт ансамблю відбувся в День перемоги над окупантами [78].

На відзначення Дня Конституції, військовослужбовці Луганського прикордонного загону під керівництвом полковника Євгенія Пікуса влаштували урочисті заходи у 2023 році. У програмі був святковий концерт від Академічного ансамблю пісні і танцю Державної прикордонної служби України, де звучали пісні та були представлені танцювальні номери. Це створило позитивний настрій та підняло бойовий дух військових. Голова місцевої військової адміністрації також висловила подяку захисникам державних кордонів за їхню високу майстерність та відданість при виконанні обов'язків [71].

14 жовтня 2023 року колектив ансамблю презентував відеоряд, приурочений до Дня захисників і захисниць України. Музично-драматична композиція "Піднесем свободи стяг" на теми українських маршів різних епох за мотивами поезії Івана Франка, у виконанні артистів Академічного ансамблю. Режисером-постановником відеокліпу стала Олена Косінова.

3.3. SWOT-аналіз соціокультурної діяльності досліджуваних колективів у 2022 – 2023 рока

Дослідження діяльності Оркестру Головного управління Національної поліції в Київській області та Академічного ансамблю Державної прикордонної служби України вказує на потребу у модернізації управління цими структурними підрозділами. Поточний стан вітчизняної військово-культурної сфери характеризується складністю через наявні політичні, економічні та соціальні чинники.

Аналізуючи досліджувані нами колективи можна виділити такі їх спільні риси, зокрема: військові музичні колективи; забезпечують заходи державного церемоніалу; мають окремі репетиційні бази; домінуючий репертуар патріотичного жанру у концертній програмі.

У відмінностях цих колективів варто зазначити певні аспекти.

По-перше, колектив Ансамблю є окремим структурним підрозділом і рахується юридичною особою, натомість оркестр є штатним відділом при ГУНП в Київській області. Натомість, Ансамбль ДПСУ – розгалуджений заклад культури, до складу якого входить: оркестр, балетна група, чоловічий хор, вокальний ансамбль та солісти оркестру. Оркестр ГНУП складається лише з артистів оркестру, диригента та комірника. Оркестр налічує 25 штатних одиниць, Академічний ансамбль ДПСУ понад 80 одиниць штатного персоналу. Діяльність ансамблю ДПСУ поширюється на всю територію держави, а діяльність оркестру проходить на території Київської області. Специфіка виступів на фронті детермінує наявність закріпленого за колективом автотранспорту; наявність штатного звукорежисера і студії звукозапису; наявність художнього керівника; наявність костюмера.

Для того, щоб розібратися у можливих чинниках, які спричиняють гальмування прогресу діяльності та популяризації творчого продукту

військових мистецьких колективів, потрібно спочатку визначити класифікацію ознак, які потрібно враховувати при аналізі мистецьких підрозділів за методом SWOT.

Критерії SWOT допоможуть зрозуміти внутрішні та зовнішні аспекти роботи військового мистецького ансамблю, дозволять виокремити потенційні можливості та небезпеки, що можуть вплинути на його діяльність, відповідно аналізувати колективи я буду, спираючись на такі ознаки:

- 1) Творчість та художня якість: Оцінка репертуару, мистецької цінності виступів, творчих програм, новизна та оригінальність виконання.
- 2) Професійність та майстерність: рівень музичної, хореографічної або акторської виконавської майстерності та підготовки артистів, їх вміння та навички.
- 3) Гастрольна активність: обсяг і якість виступів в різних місцях, регіонах або країнах.
- 4) Взаємодія з аудиторією: реакція та відгуки глядачів, їх задоволеність виступами.
- 5) Організація робочого процесу: ефективність управління, дотримання графіків, планування турів та виступів.
- 6) Вплив на армійську спільноту: роль у підтримці військового духу, моралі військових, підвищення патріотичного настрою.
- 7) Фінансова складова: оцінка діяльності відносно отриманих результатів, ефективність використання бюджетних коштів.
- 8) Співпраця та партнерство: Взаємодія з іншими військовими ансамблями, мистецькими колективами, організаціями, спонсорами.

Аналіз діяльності військових оркестрів та ансамблів за методом SWOT: дозволив нам виокремити 4 групи векторів: сильні та слабкі сторони, можливості та загрози.

Сильні сторони діяльності ансамблів втілюються у професійності і майстерності; гастрольній діяльності та патріотично-просвітницькій роботі:

Професійність та майстерність: професійний рівень майстерності музикантів колективів, таланти солістів, їх творча оригінальність, висока художня якість виступів. По-перше, це обумовлено тим, що заміщення вакантної посади артиста відбувається на конкурсній основі, де кандидат має виконати вступну програму, яка відповідає дійсному художньому рівню колективу, оцінку якості виконаної програми здійснює спеціальна комісія, що формується і призначається заздалегідь начальником оркестру чи ансамблю. Зазвичай, до складу комісії входять відповідальні різних музичних груп або представники художньої ради колективу. По-друге, регулярна концертна діяльність дає артистам досвід та нові навички у роботі, що дозволяє покращувати свою майстерність, підбираючи новий репертуар до виступів.

Гастрольна активність: гнучкість до умов виступу та творчої співпраці, успішні гастролі в різних містах та заходах. Артистам військових колективів не доводиться звикати до різних умов виступів, оскільки мають досвід виступів не лише в концертних залах, а й надворі у польових умовах тощо. Також, з метою популяризації свого творчого продукту військові оркестри та ансамблі часто погоджуються на дуже демократичні умови творчої співпраці, до прикладу, беруть участь у співорганізації заходу з метою просувати свою діяльність серед громадськості. Наявність власного комплексу апаратури, що забезпечить виступ колективу у будь-якій локації, не потребує зовнішніх забезпечень.

Патріотично-просвітницька діяльність -- досягається через проведення виступів з патріотичною спрямованістю, виконання пісень та танців, що викликають патріотичні почуття та відчуття гордості за свою країну; створення творчих проектів, присвячених подіям військової історії країни, вшануванню героїв, пам'яті воїнів; активна участь в організації воєнно-патріотичних

заходів, ветеранських зборів, державних свят; взаємодія з військовими частинами, участь у спільних заходах, які спрямовані на зміцнення військової дисципліни та підтримку військового колективу.

Слабкі сторони виявляються у фінансовій підтримці, обмеженій ресурсній базі та недостатній публічності.

Фінансові обмеження: недостатній бюджет, обмеженість фінансування для розвитку ансамблю та його гастролей. З 2012 року військові мистецькі колективи переживали трансформаційний період скорочень та реорганізації підрозділів. Тому на сьогоднішній день фінансування фонду оплати праці досить низьке і за браком робочих місць артисти часто змушені ділити між собою одиницю встановленої оплати праці, тобто ставку. Також, військові ансамблі співпрацюють з організаторами заходів на благодійній основі. Гастролі окремо не фінансуються.

Обмежена ресурсна база – це про нестачу необхідного обладнання, проблеми заміни застарілих інструментів на більш нові, замалу площу репетиційної бази, нестача персоналу, гостро стоїть питання костюмів та пошиття індивідуальних комплектів форми.

Недостатня публічність, тобто низький рівень відомостей про ансамбль у широкому загалі. У зв'язку із зовнішніми чинниками, спричиненими гібридною війною, рівень кількості заходів знизився у декілька разів. Відповідно проводити відкриті масові заходи наразі заборонено з двох причин: небезпеки для громадян та морально-етичних цінностей, оскільки щодня гине велика кількість українських громадян.

Можливості. Розвиток співпраці, зокрема, партнерство з іншими закладами культури, департаментами та відділами, організаторами заходів, спонсорами, музичними організаціями. Колаборації з медійними персонами та відомими артистами значно впливають на впізнаваність колективу.

Підвищення фінансування – важливий критерій, який можливо реалізувати шляхом залучення нових джерел фінансування, наприклад, грантів у сфері культурної діяльності, пошук спонсорської підтримки.

Виступи у нових місцях, розвиток аудиторії шляхом розширення каналів популяризації творчого продукту колективу через соціальні мережі, платформу Youtube, розширення формату творчої діяльності та організація невеликих творчих груп на базі загального колективу для можливості виступу одночасно у різних заходах або для виступу на локальних заходах, де велика кількість учасників не передбачена.

Регулярне оновлення репертуару, що включатиме різножанрові програми, орієнтовані на будь-яку аудиторію та різні запити організаторів.

Загрози: Конкуренція: підвищення рівня конкуренції серед військових колективів або через зростання активності інших суб'єктів соціокультурної діяльності.

Політичні та соціальні фактори: вплив наслідків гібридних загроз, продовження активності агресора, змін у політичному середовищі та соціумі, що можуть вплинути на діяльність оркестру.

Фінансові обмеження: подальші обмеження фінансування, скорочення персоналу через економічні чи політичні фактори.

Результати проведеного дослідження та аналізу концертної активності обох військових мистецьких колективів надали підстави для висунення пропозицій з покращення діяльності цих підрозділів. Впровадження нових методів та стратегій не лише дозволить поліпшити управління колективом, а й сприятиме досягненню поставлених цілей та досягненню очікуваних результатів.

Таким чином, проаналізувавши діяльність за цими критеріями можна виділити три напрямки рекомендацій: репертуар, промоція та фінансування.

Трансформація підходу до формування репертуару забезпечить розширення виконавських можливостей колективу, збільшить розмаїття культурного продукту, який дасть змогу сформувати нові концертні пропозиції для виступів і відповідно посприє розширенню потенційної аудиторії. При підборі нового репертуару слід звернути увагу на такі рекомендовані аспекти:

1. Аналіз потреб: оцінити попередні виступи та реакцію глядачів. Вибір нового репертуару має враховувати смаки, інтереси та очікування аудиторії.

2. Різноманітність жанрів: додати різноманітності до репертуару, включаючи відомі класичні музичні шедеври, сучасні композиції, популярні пісні та впізнавані народні мелодії. Різні жанри привертають різний тип глядачів.

3. Залучення учасників: опитування учасників ансамблю про їх музичні уподобання та ідеї. Інколи кожен член колективу може принести унікальність у вибір музики.

4. Сучасні аранжування: можливість створення сучасних або унікальних аранжувань відомих музичних композицій. Це може зробити виконання більш цікавим для аудиторії.

5. Оцінка реакції глядачів: проведення тестових виступів або здійснення опитування серед глядачів, щоб оцінити їх реакцію на нові твори. Фідбек допоможе вам зрозуміти, які пісні сприймаються краще.

6. Аналіз репертуару інших військових колективів допоможе знайти ефектні музичні твори.

Наступні методичні рекомендації з промоуції творчого продукту та збільшення впізнаваності, розроблені на основі аналізу специфіки діяльності військових колективів і покликані зорієнтувати, якими шляхами можна реалізувати мету популяризації таких колективів.

1. Створення унікального образу спрямоване на розробку неповторного стилю виступів та визначення унікальності образу колективу через візуальний

ідентифікатор, такий як одяг, символи, логотипи, що відображають його діяльність.

2. Професійне медійне просування включає розробку медійної стратегії, що охоплює просування у соціальних мережах, участь у телевізійних програмах, інтерв'ю, прес-релізи та просування через різні медіа-засоби.

3. Активна онлайн-присутність вимагає створення та активного ведення сторінок в соціальних мережах з інформацією про виступи, фотозвіту із заходів та відеоматеріалами виступів, анонсами, новинами та контактами для зв'язку. Також важливою є взаємодія з підписниками у коментарях під медіаматеріалами.

4. Співпраця з іншими військовими підрозділами може включати організацію спільних заходів або виступів для розширення аудиторії. Високоєфективним інструментом для підвищення впізнаваності є колаборація з відомими артистами, які мають свою численну аудиторію і медійність. У разі успішного спільного творчого проєкту увага аудиторії артиста буде прикута також до діяльності колективу.

5. Участь у благодійних та громадських заходах допомагає не лише здобути популярність, а й підвищити впізнаваність серед громадськості.

6. Розвиток власного іміджу включає створення унікального стилю та музичного напрямку, які виділять певний колектив серед інших.

Рекомендації з підвищення фінансування для розвитку творчої діяльності колективу:

1. Проведення систематичного моніторингу тендерних оголошень та конкурсів, спрямованих на культурні і творчі проєкти.

2. Партнерство з культурними організаціями. Встановлення ефективного співробітництва та партнерства з музеями, театрами, освітніми закладами та іншими культурними установами. Розроблення спільних проєктів та програм,

які сприяють розвитку культурно-мистецького середовища та забезпечують фінансову підтримку колективу.

3. Співпраця з місцевими органами влади та установами. Встановлення стійких зв'язків та взаємодії з місцевими органами влади для організації спільних проектів та заходів. Розроблення спільних ініціатив, що відповідають культурним та творчим потребам спільноти, з метою отримання фінансової підтримки та популяризації творчого колективу.

Висновки до розділу III

Аналіз соціокультурних практик оркестру Головного управління Національної поліції України у Київській області під час гібридної війни показав, що оркестр не обмежується у своїй діяльності лише виступами на різноформатних заходах, а й створює медіапродукт, що є важливим інструментом у популяризації творчого доробку та діяльності колективу вцілому. За останні два роки оркестр взяв участь у медіапроєктах з відомими українськими співаками: Сергієм Танчинцем (гурт Без Обмежень), Катериною Бойко, Павлом Склярівим, гуртом «ROMAX».

До кожного заходу, у якому оркестр бере участь, створюється окрема програма, яку наповнює відповідний за тематичними характеристиками репертуар музичних творів. Від початку повномасштабної війни оркестр неодноразово приїжджає з виступами в деокуповані міста, які зазнали масових руйнувань: Ірпені, Ворзелі, Бучі, Гостомелі, Бородянці, оскільки мешканці понесли багато втрат та тяжко пережили жахіття, скоєні ворогом, -- люди особливо потребують моральної підтримки та підбадьорення. За минулі два роки оркестр брав участь у понад 30 виїзних церемоніях. Також, колектив виступає з концертами на військовій базі батальйону «Миротворець».

Діяльність оркестру часто охоплює участь у громадських заходах, фестивалях, благодійних акціях та інших подіях. Це сприяє зміцненню духу суспільства та укоріненню почуття патріотизму.

З початком повномасштабної війни специфіка діяльності Академічного ансамблю пісні і танцю Державної прикордонної служби України стала дещо видозміненою. Відтак виступи та концерти колективу часто проходять на закритих територіях, військових базах і приїзд артистів засекречений та не піддається розголосу, якщо захід відбувався на стратегічних об'єктах. Колектив ансамблю часто виступає групами для військових на передовій

навіть у спеціалізованих укриттях, а концертна діяльність ансамблю розповсюджується на всю територію України. Відвідуючи різні куточки держави з концертами для службовців та громади, - колектив гідно і на високому художньому рівні представляє Державну прикордонну службу України. Від 2022 року ансамбль дав масштабні концерти на Одещині, Сумщині, Волині та інших областях.

На регулярній основі ансамбль створює вокально-хореографічний медіапродукт з нагоди державних свят та створює відеокліпи на авторські пісні провідних українських композиторів, що сприяє розширенню аудиторії шанувальників колективу.

Вплив військово-музичних колективів у гібридному конфліктному середовищі несе значний вагомий внесок у формування культурної ідентичності та морального духу. Їхня роль в утвердженні й підтримці національних цінностей та патріотичного виховання в українському суспільстві виявляється в різноманітних аспектах. Оркестр ГУНП в Київській області та ансамбль ДПСУ виступають як важливий елемент виховання громадян, підтримки їхнього патріотичного духу та національної гордості. Їхні виступи, концерти, участь у заходах згуртовують суспільство навколо спільної ідеї, зміцнюють віру в державу, втілюючи духовні цінності та історичні традиції. Творчість зазначених колективів сприяє розвитку культурної самосвідомості та формуванню патріотичного ставлення до Батьківщини. Така діяльність стає важливим інструментом у зміцненні національного самосвідомості, сприяє збереженню та розумінню національних традицій та цінностей, підтримці національної гідності та обороноздатності.

У результаті SWOT-аналізу діяльності оркестру ГУНП в Київській області та Академічного ансамблю ДПСУ для удосконалення менеджменту та підвищення продуктивності колективу було сформовано ряд методичних рекомендацій стосовно змін у практиках, які можуть покращити ефективність

та вплив військових музичних колективів у складних умовах сучасного соціокультурного середовища. Подані в останньому розділі рекомендації стосуються стратегічного підходу до кожного аспекту діяльності. Це стосується і підбору репертуару, інструментарію з популяризації творчого продукту, підвищення упізнаваності та пошуку нових шляхів фінансування, що посприяє розвитку та нових можливостей для колективу.

ВИСНОВКИ

Таким чином, у результаті проведеного дослідженнями, було розкрито поставлені завдання, що дозволило нам зробити висновки:

1. Питання сутності та ролі соціокультурних практик стало провідним у наукових розробках таких українських дослідників Дичковського С., Копієвської О. Слющинського Б., , Кравченко А., Скляр С., Шевченко Т., Щербини-Яковлевої О. та інших. Таким чином, соціокультурні практики, на нашу думку, можна узагальнити як конкретні дії індивіда чи групи для розробки або поширення культурних цінностей. Ця концепція витікає із смислів та цінностей, що визначають соціокультурне та особистісне буття людини.

Соціокультурна практика визначає будь-яку активність у соціокультурній системі, що призводить до змін у способі життя та духовних наративах суспільства, впливаючи на трансформацію особистості чи групи людей, а також є способом адаптації до культурних та соціальних процесів. Також, ці практики спрямовані на збереженні цінностей матеріальної та нематеріальної культури. Виділяють такі типи соціокультурних практик: мовні практики, релігія, традиції та обряди, художня культура і мистецтво, спортивні та фізичні активності, освіта і кар'єра, технологічні(дігіталізовані) практики, економічні практики, соціокультурна реабілітація, соціокультурна анімація.

2. Аналіз нормативно-правової бази щодо регулювання діяльності суб'єктів культурного середовища (Закон України «Про культуру») та праць вітчизняних і зарубіжних науковців (Ганюкова І., Гринь О., Закопець М. Л., Маслак Л., Москальчук В., Романовський Я., Сидоренко Л., Чернов І., Яцуляк Ю., тощо), присвячених функціонуванню та розвитку військових оркестрів та ансамблів, дозволив розкрити, що військові ансамблі та оркестри входять до складу загальної системи базових закладів культури України.

Розкрито основні вектори діяльності національних військових ансамблів та оркестрів, зокрема: мистецьку (концертна, гастрольна діяльність), виховна (маніфестація національно-патріотичних цінностей в державі та за її межами), просвітницька (ознайомлення аудиторії із військовою музичною історією та традиціями) та психологічна (консолідація громадян навколо музичних національних символів, починаючи від виконання національного Гімну України закінчуючи фольклором).

3. Питання воєнного стану як гібридної загрози для діяльності закладів культури висвітлено, спираючись на матеріали, презентовані на сайті проєкту «Академічна відповідь гібридним загрозам» (WARN) міжнародної програми Erasmus+ та дослідження європейських та українських вчених (Шмідт Дж., Маттіс Дж., Гофман Ф., Х. Сміт, Веденєєв Д., Горбулін В., Гришко С., Головянко, М., Рева Т., Карпенко О, та інших) та Закон України «Про правовий режим воєнного стану». Таким чином, гібридні загрози можна охарактеризувати як широкий спектр негативних явищ та тенденцій, таких як тероризм, міграція, піратство, корупція, етнічні конфлікти тощо. Ці аспекти використовуються системно та адаптивно для досягнення політичних цілей, вони можуть бути породжені як недержавними, так і державними акторами. Завдяки опрацюванню нормативно-правової бази України щодо введення воєнного стану, нами з'ясовано, що частково обмеження, обумовлені цим правовим режимом впливає на функціонування та виступає викликом для адаптації соціокультурних практики національних військових ансамблів та оркестрів.

4. Ретроспективний аналіз становлення та організаційно-структурних засад функціонування оркестру Головного Управління Національної поліції України в Київській області дозволив нам основні етапи еволюції цього оркестру як окремого музичного колективу, який був створений 1996 року.

Розкрито організаційну структуру оркестру та їх функції: диригент, виконавці, креативний менеджер – художній керівник, солісти.

Оркестр ГУНПУ у Київській області активно комунікує з громадськістю та правоохоронцями, застосовуючи культурний та духовний актив, який продовжує популяризувати національний музичний продукт та ідеї патріотизму та відіграє суттєву роль у підтримці суспільства в складних умовах воєнного стану. За 27 років свого існування оркестр у своїй діяльності поєднає такі завдання на теренах Київської області, зокрема сприяти розвитку патріотизму та любові до Батьківщини, пропагувати музичне мистецтво серед мешканців столичної області, брати участь у заходах, організованих ГУНПУ в Київській області, забезпечувати музичний супровід під час церемоній, таких як прийняття Присяги в полку «Миротворець» та інші військові події, організовувати зустрічі з ветеранами різних війн, учасниками ліквідації аварії на ЧАЕС та іншими учасниками, брати участь у відзначенні державних свят, урочистих подіях та концертах, забезпечувати церемоніальні заходи та музичний супровід на похоронах співробітників та ветеранів правоохоронних органів та військових та забезпечувати музичний супровід на святкуваннях міських, сільських та селищних днів, а також виступи у парках відпочинку.

5. Аналіз генези та організаційних засад функціонування Академічного ансамблю пісні і танцю Державної прикордонної служби України допоміг з'ясувати, цей ансамбль являє собою багатоаспектний поліжанровий мистецький підрозділ, що включає в себе хореографічну групу артистів, оркестр, хор та групу солістів ансамблю. Вцілому кількість налічує понад 80 штатних артистів. Колектив задіяний у варіативності заходів, які не обмежуються лише столицею та Київською областю, а включає урочистості до державних свят, а також різноманітні теле- та радіо-проекти. Культурне обслуговування підрозділів охорони Державного кордону залишається одним з основних завдань артистів-прикордонників. Ансамбль декілька разів на рік

має всеукраїнські тури. Варто зазначити, що на час воєнного стану у зв'язку зі специфікою діяльності ансамблю, більшість гастролей засекречені.

6. Дослідження соціокультурних практик оркестру Головного управління Національної поліції України у Київській області за період 2022 -2023 років, дозволило нам стверджувати, що Оркестр проводить активну благодійну та мистецьку діяльність. Перша втілена в участі у понад 70 соціальних проєктах спрямованих на підтримку військовослужбовців та цивільних. Друга втілена у таких типах івентів як музичне супроводження церемоній (Державний гімн України, «Пам'ять», «Шана», марш «Калина пам'яті», туш Б. Школового, «Мелодія» Мирослава Скорика, «Сигнал для покладання квітів»), закриті концерти для підрозділів Збройних сил України, концерти до свят (Дні Європи у Переяславі, День захисту дітей у Бучі, День Конституції у Березані та інші), участь у державному церемоніалі за участі Президента України, медіапродукт та подкасти із відомими артистами та гуртами Сергієм Танчинцем (гурт «Без Обмежень»), Катериною Бойко, Павлом Склярівим, гуртом «ROMAX».

7. З початком повномасштабного російського вторгнення специфіка соціокультурної діяльності Академічного ансамблю пісні і танцю Державної прикордонної служби України набула змін, а саме частина заходів отримала статус засекречених, зокрема виступи на військових базах, стратегічних об'єктах або для військових на передовій у спеціалізованих укриттях. Ансамбль також долучається як інші культурні інституції до благодійних акцій як наприклад концерт на День Святого Миколая у Києво-Печерській лаврі для дітей та внутрішньопереміщених осіб у 2022 році. Креативна діяльність ансамблю характеризується такими типами івент-практик як вокально-хореографічний медіапродукт з нагоди державних свят та створює відеокліпи на авторські пісні провідних українських композиторів, що сприяє розширенню аудиторії шанувальників колективу; концерти до державних свят (День Прикордонної служби України в Болграді, Камінь-Каширський, Київ,

Сумщина та інші регіони) та звичайна концертна діяльність. Ансамбль охоплює своєю гастрольною діяльністю різні регіони України

8. На основі SWOT-аналізу діяльності оркестру ГУНП в Київській області та Академічного ансамблю ДПСУ для удосконалення менеджменту та підвищення продуктивності колективу було виявлено сильні та слабкі сторони функціонування колективів та сформовано рекомендації стосовно змін у практиках для покращення ефективності та впливу військових музичних колективів у складних умовах сучасного соціокультурного середовища. Вони стосуються трьох головних векторів: репертуар (підбір творів), промоція (популяризація культурного продукту та підвищення атракціонізму та впізнаваності колективів) та фінансування. Рекомендації розкриті у підпункті 3.3. «SWOT-аналіз соціокультурної діяльності досліджуваних колективів у 2022 – 2023 роках».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Атаманенко І. Формування комунікативної культури майбутніх офіцерів Національної гвардії України. / Трансформації вищої педагогічної освіти: світовий і український контекст: матеріали всеукр. наук.- практ. конф. з міжнар. участю, 16–17 лист. 2021 р. / ПНПУ імені В. Г. Короленка. Полтава, 2021. № 22. С. 156-159.
2. Бабіч О. В. Формування комунікативно-дискурсивної культури майбутніх офіцерів Державної прикордонної служби України : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Хмельницький, 2018. 20 с.
3. Бадалов О. Життєтворчість військових диригентів у контексті формування музичного простору Чернігівщини. *Музикознавча думка Дніпропетровщини: збірник наук. статей*. Дніпро: ГРАНІ, 2021. Вип. 20 (1). С. 189–201.
4. Богданов В. Шляхи розвитку духового музичного мистецтва в Україні (від витоків до початку ХХ століття): автореф. дис. д-ра мист. Київ, 2008. 32 с.
5. Ваврик Р.В. Розвиток комунікативної компетентності майбутніх військових диригентів. *Львів Вісник ЛДУБЖД*. Львів, 2019. С. 133-139
6. Веденєєв Д.В., Семенюк О. Г. Розвиток концептуальних поглядів на особливості «гібридних» війн в євроатлантичному воєнно-політичному просторі. *Юридичний науковий електронний журнал*. Київ, 2022. № 8. С. 25
7. Веденєєв Д. Копієвська О. Гібридні загрози як об'єкт освітніх практик у культурно-мистецькій сфері України (за досвідом реалізації проєкту ERASMUS + «Академічна протидія гібридним загрозам» #WARN» 610133-EPP-1-2019-1-FI-EPPKA2-SBHE-JP»). *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. Київ, 2021. С. 9-12.

8. Вовкун В. В. Масова культура та проблеми формування особистості: історико-культурологічний контекст. *Культура і сучасність: альманах*. 2011. Вип. 1. С. 76-81.
9. Гай-Нижник П. П. Росія проти України (1990—2016 рр.): від політики шантажу і примусу до війни на поглинання та спроби знищення. Київ: «МП Леся», 2017. 332 с.
10. Ганюкова І. Виховання військовослужбовців Збройних сил України на традиціях українського народу. *Музейний збірник: зб. наук. пр.* Київ: ІМФЕ ім. М.Т. Рильського НАН України, 2008. С. 41–43.
11. Глосарій з гібридних загроз / упоряд. С. В. Гришко та ін. ; за заг. ред. С. В. Гришко. 2021. 113 с. URL: <https://openarchive.nure.ua/handle/document/16258> (дата звернення 16.11.2023)
12. Горбулін В. Світова гібридна війна — український фронт. Київ : НІСД, 2017. 496 с.
13. Горенко Л. Генеральна військова музика XVII–XVIII ст.: історія, структура та функційне призначення. Сіверщина в історії України. Київ–Глухів, 2014. Вип. 7. С. 107–113.
14. Горенко Л. І. Військова музика Лівобережної України другої половини XVII–XVIII ст. в особах та постатях. *Духовність і художньоестетична культура: збірник наук. праць*. Київ : НДІ Проблеми людини, 2000. Т.17. 505 с.
15. Гринь О. Тенденції розвитку військової культури у Збройних силах України у 1991–2005 рр. *Воєнна історія: журнал*. Київ, 2009. № 6 (48). С. 7-8. URL: http://warhistory.ukrlife.org/6_09_8.html
16. Заруба В. М. Адміністративно-територіальний устрій та 228 адміністрація Війська Запорозького у 1648—1782 роках. Дніпропетровськ: Ліра ЛТД, 2007. С. 4-12.

17. Захарчишина Ю. М. Соціокультурна спрямованість професійної підготовки офіцерів-миротворців. *Українська полоністика*, 2009. Вип. (6). С. 122-127.
18. Зюрікова Н. Слави музичної будемо гідні. Чернігів: Десна. 2015. 34 с.
19. Карпюк Г. Культурна промоція війська: чому армійський оркестр – це серйозно і важливо. 2018. 17 грудня. URL: <https://novynarnia.com/2018/12/17/kulturna-promotsiya-viyska-chomu-armiyskiyorkestr-tse-seryoznovazhливо> (дата звернення 03.12.2020).
20. Копієвська О. Р. Трансформаційні процеси в культурних практиках України: глобальний, глокальний контекст та локальні особливості (кінець ХХ – початок ХХІ ст.) : дис. ... д-ра культурології : 26.00.06. Київ, 2018. 487 с. С. 43-47.
21. Копієвська, О. Р., Шевченко Н. О. (уклад.) Соціокультурний менеджмент: історія, теорія та сучасні практики : хрестоматія. Київ : НАКККиМ, 2019. 321 с.
22. Кочубей Н. В. Соціокультурна діяльність : навч. посібник. Суми : Університетська книга, 2015. 121 с.
23. Кравченко А. І. Музичне мистецтво у дигітальних процесах культуротворення. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дробич, 2022. Вип. 57. Том. 2. С. 65 – 74.
24. Кузьмук О. Еволюція структури Збройних сил України (1991–2011 рр.). Військово-науковий вісник Академії Сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного. 2011. Вип. 16. С. 47–63.
25. Лиманець, О. А. Духовний стан Збройних Сил України: проблеми та шляхи вирішення. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. Житомир, 2006. 28. С. 8-13. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/1039/>

26. Лозінська Н.С. Шляхи та способи підвищення культури міжособистісних стосунків військовослужбовців. Фундаментальні та прикладні аспекти сучасних наукових досліджень: матеріали науково-практичної конференції (м. 88 Миколаїв, 29-30 квітня 2021 р.). Херсон : Видавництво «Молодий вчений», 2021. С. 91-94.
27. Маслак, Л. П. Роль і місце міжкультурної комунікації у процесі формування культурологічної компетентності майбутніх офіцерів. *Науковий Вісник Чернівецького університету*. 2009. (469). С. 105-111. URL:<http://eprints.zu.edu.ua/3958/>
28. Меднікова Г. С. Концепт «Культурні практики» та його роль в трансформації сучасної культури. *Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова*. 2017. : Випуск № 37. С. 30-39 URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/18161/Mednikova.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
29. Могильний А.П. Культура і особистість: монографія. Київ: Вища школа, 2002. 303 с.
30. Мозговий М. П. Тенденції становлення українського естрадного мистецтва. *Проблеми сучасності: культура, мистецтво, педагогіка: зб. наук. праць*. Луганськ, 2005. Вип. 4. С. 197–203.
31. Москальчук В. О., Яцуляк Ю. В., Закопєць М. Л. Військовий духовий оркестр – його зародження та функціонування у Європі та Україні. The 8th International scientific and practical conference «Scientific progress: innovations, achievements and prospects» (May 1-3, 2023) MDPC Publishing, Munich, Germany. 2023. С. 222-228.
32. Івановська Н. В., В. Д. Шульгіна, О. В. Яковлев Соціокультурне проектування в мистецтві: теорія та практика : підручник. Київ : Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2018. 196 с.

33. Наказ Генерального штабу Збройних сил України № 4 від 04.01.2017 року «Про затвердження інструкції з організації інформаційно-пропагандистського забезпечення у Збройних силах України». URL: <https://dovidnykmpz.info/ipz/nakaz-heneral-noho-shtabu-zbro-nykh-sy-4/> (дата звернення 23.11.2023)
34. Ніколіна М. Військова музика з глибини історії. *Слава і Честь*. 2003. Грудень. С. 4.
35. Положення про військово-музичні підрозділи Збройних Сил України: Наказ Міністерства оборони України 23 березня 2015 р. № 104. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0319-15#Text> (дата звернення 26.10.2023)
36. Попович К. В. Гібридна війна як сучасний спосіб ведення війни: історичний та сучасний виміри. *Науковий вісник Ужгородського університету. Сер. Історія*. Ужгород, 2016. Вип. 2 (35). URL: <http://dspace.uzhnu.edu.ua> (дата звернення 16.10.2023)
37. Про введення воєнного стану в Україні: Указ президента України від 24 лютого 2022 року №64/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397> (дата звернення 16.08.2023)
38. Про внесення змін до Закону України "Про культуру" щодо загальних засад надання населенню культурних послуг: Закон України від 29 квітня 2021 року № 1432-ІХ. *Офіційний Вісник Верховної ради України*. Київ, 2021. № 31. С. 246.
39. Про затвердження Типового положення про оркестри головних управлінь, управлінь МВС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, на залізничному транспорті, вищих навчальних закладів МВС: Наказ МВС від 07.08.2008 N 381.

- URL:<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0381320-08#Text> (дата звернення 10.09.2023)
40. Про культуру : Закон України від 14.12.2010 р. №2778-17 *Офіційний Вісник Верховної ради України* 2011. № 2. С. 13. Ст. 91. (Поточ. 91ред. від 12.12.2012 р. на підставі № 5461-17).
41. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 року № 389-VIII. *Офіційний Вісник Верховної ради України*, 2015. № 28, С. 250
42. Радковець Ю. «Гібридна політика» сучасної Росії як стратегія реалізації її національної геополітики. *Бінтел: журнал геополітичної аналітики*. 2015. Спеціальний випуск. С. 4-11.
43. Рева Т.С. Гібридні загрози та гібридні війни: сутність та аспекти взаємодії. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. Львів, 2022. Вип. 40. С. 186–191.
44. Рижук О. Інформаційні та гібридні війни в глобальному інформаційному суспільстві. *Науковий журнал «ПОЛІТИКУС»*. Одеса, 2017. № 5. С. 101–105.
45. Романовський Я. Я. Досвід формування правової культури військовослужбовців Збройних сил України. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Держава та армія*. Львів, 2014. № 784. С. 231-238.
46. Романовський Я.Я. Проблеми становлення системи підготовки спеціалістів військово-оркестрової служби у Збройних силах України *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. Львів, 2008. № 612. С. 190-194
47. Сверлюк Я. Диригентсько-оркестрове виконавство в контексті суспільноісторичних традицій. Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя. Рівне: Волинські обереги, 2018. Вип. 10. С. 25–28.

48. Світова гібридна війна: український фронт. / За ред. Горбуліна В.П. Київ : Інститут стратегічних досліджень, 2017. 496 с.
49. Сидоренко Л. Самодіяльна художня творчість як складник культурологічної роботи у Збройних силах України. 2019. URL:https://shron1.chtyvo.org.ua/Sydorenko_Liubava/Samodiialna_khudozhnia_tvorchist_iak_skladnyk_kulturolohichnoi_roboty_u_Zbroinykh_sylakh_Ukrainy.pdf (дата звернення 18.09.2023).
50. Ситник В. Духовно-гуманітарна політика у Збройних силах України та шляхи її вдосконалення. Армія і духовність: свобода совісті та віровизнання. Київ, 1995. С. 13–19.
51. Скляр С. Культурно-дозвілєві практики як соціокультурне явище: концептуальні засади вивчення. *Збірник наукових праць Чорноморського Державного Університету імені Петра Могили*. Миколаїв, 2010. № 10. С.146-153.
52. Скокова Л. Актуальні культурні практики населення України. Соціокультурні ідентичності та практики. Київ : Ін-т соціології НАН України, 2002. С. 259–289.
53. Слюсаревський Н. М. Культурні орієнтації як об'єкт дослідження. *Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства: зб. наук. пр.* Харків : Видавничий центр ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2005. С. 187–192
54. Слющинський Б. Моделі соціокультурних практик на прикладі українського Приазов'я. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: філософія, соціологія, культурологія*. Маріуполь, 2014. Вип. 7. С.167-177
55. Сучасна культурологія: актуалізація теоретико-практичних вимірів: колективна монографія / За загал. ред. проф. Ю.С. Сабадаш; редактори-

- укладачі: проф. Ю.С. Сабадаш, проф. І.В. Петрова. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 308 с.
56. Указ Президента України № 286 від 18.05.2019 року «Про Стратегію національнопатріотичного виховання» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286/2019?fbclid=IwAR1UFcAqCLOdIehYFbQhC-8fn376CSDhIIVBL%20P2zSXvFpT6hse8Nmud3pLM#Text>.
57. Фісенко Т. Прояви гібридної агресії на масовокомунікаційному рівні // Вісник Книжкової палати. 2016. № 11. URL: <https://www.irbis-nbuv.gov.ua>.
58. Хованець М.І. Спеціально-стройова підготовка військового диригента: Навч.-метод. посібник. – Львів: ЛВІ, 2005. – 150 с.
59. Хованець М.І., Ребендяга В.Л., Горман О. П. Служба військового диригента в строю : навчально-методичний посібник. Львів : АСВ, 2014. 196с.
60. Чернова І. В., «Становлення військово-оркестрової служби ЗСУ: Історико-культурологічний аспект» 2011 р. С. 1-9
61. Чирва А.В., Вознюк О.В. Формування духовного потенціалу військових спеціалістів інформаційних систем. Наукові проблеми розробки, модернізації та застосування інформаційних систем : тези доп. XVII наук.-техн. конф., Житомир, 24-25 квіт. 2008 р. Житомир. військ. ін-т Нац. авіац. ун-ту. Житомир, 2008. Ч. 1. С. 146.
62. Шевченко Т. Проблеми культурно-дозвіллевої практики в умовах війни. *Молодий вчений: науковий журнал*. Київ, 2022. Випуск № 7. С. 54-57
63. Щербина-Яковлева, О.Ю. Поняття соціокультурної діяльності: філософські та культурологічні виміри. *Світогляд - Філософія - Релігія*. Суми: СумДУ. - 2017. Вип. 12. С. 71-78.
64. Foth Marcus. Handbook of Research on Urban Informatics: The Practice and Promise of the Real-Time City. 2009. 506 p.
65. Frank G. Hoffman. Hybrid Threats: Reconceptualizing the Evolving Character of Modern Conflict. *Strategic Forum*. April 2009. No. 240. P. 1-9.

66. Jonsson O., Seely R. Russian Full-Spectrum Conflict: An Appraisal After Ukraine. *The Journal of Slavic Military Studies (Routledge)*, 2015 (28:1): 1–22. doi:10.1080/13518046.2015.998118.
67. Swarbrick D., Seibt B., Grinspun N. & Vuoskoski J. Corona Concerts: The Effect of Virtual Concert Characteristics on Social Connection and Kama Muta. *Front. Psychol.*, 22 June 2021. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.648448> (дата звернення: 11.09.2023)
68. Rodak P. Writing, book, lecture: Conversations of Le Goff. Chartier. Ebrar Fabre. Lejeune. Warsaw, 2016. 332 p.
69. Smith, H. Theocharidou, M. Giannopoulos, G. The Landscape of Hybrid Threats: publication foreword by Commissioner Mariya Gabriel. Joint Research Centre, the European Commission's science and knowledge service, the European Centre of Excellence for Countering Hybrid Threats 2020. 52 p.

Інтернет джерела

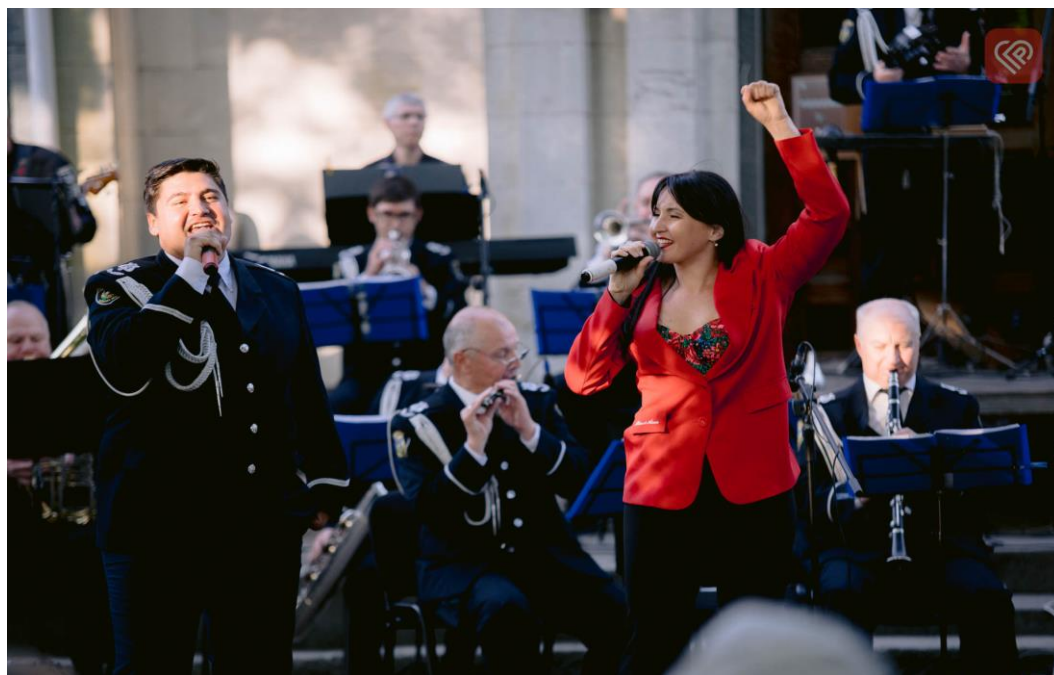
70. Академічна протидія гібридним загрозам – WARN. 2019. URL: <https://warn-erasmus.eu/ua/glossary/gibridni-zagrozi/> (дата звернення 16.09.2023)
71. Академічний ансамбль пісні і танцю. 2023. URL: <https://dpsu.gov.ua/ua/structure/chastini-centralnogo-pidporyadkuvannya/akademichniy-ansambl-pisni-i-tancyu-ukraini/> (дата звернення 17.11.2023)
72. Бойова магія військової музики. 2020. URL: <https://nguinunpeaceoperations.tilda.ws/militaryorchestra> (дата звернення 20.10.2023)
73. Військова музика козацько-гетьманської держави. 2015. URL: <https://web.archive.org/web/20160304135349/http://military-art.com.ua/news/2008-09-08-28> (дата звернення 03.09.2023)

74. Головне управління Національної поліції в Київській області. 2023.
URL: <https://kv.npu.gov.ua/> (дата звернення 10.11.2023)
75. Журнал «Воєнна історія». 2009. URL:
http://warhistory.ukrlife.org/6_09_8.html (дата звернення 09.09.2023)
76. Закон України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення 07.10.2023)
77. Заслужений академічний ансамбль пісні і танцю Збройних сил України 2019. URL: <https://www.mil.gov.ua/diyalnist/nashi-konkursi/ogoloshennya/info-art.html> (дата звернення 12.09.2023)
78. Офіційна сторінка Академічного ансамблю пісні і танцю ДПСУ. 2023. <https://www.facebook.com/ansdpsu> (дата звернення 06.09.2023)
79. Репозиторій НАКККиМ. 2023. URL: <https://elib.nakkkim.edu.ua/>
80. Continued evolution of hybrid threats. 2015. URL:
https://www.jwc.nato.int/images/stories/threeswords/CONTINUED_EVOLUTION_OF_HYBRID_THREATS.pdf (дата звернення 23.10.2023)
81. Cooperating closely with the EU and NATO, Hybrid CoE. 2023. URL:
<https://www.hybridcoe.fi/hybrid-threats/> (дата звернення 14.10.2023)
82. Identity, stability, Hybrid Threats and Disinformation. Monograph by Jane Freedman. 2020. URL:
<https://www.redalyc.org/journal/5525/552565288003/552565288003.pdf> (дата звернення 24.11.2023)

ДОДАТКИ

Додаток 1

Оркестр ГУНП в Київській області дає концерт до Дня Європи у місті Переяслав.

Міністерство культури та інформаційної політики України
Національна музична академія України імені П.І. Чайковського

Концерт | **ВЕЛИКИЙ ЗАЛ**
імені Героя України
Василя Сліпака | **4.07**
(вівторок)
15.00

до Дня Національної поліції України

Присвята воїнам ЗСУ

Участь беруть:

**Оркестр Головного управління
Національної поліції у Київській області**
Диригент – **Ярослав Головацький**

Солісти:

Христина Лецин, Роман Мимрик (саксофон)
Ілля Шевчук (труба), **Павло Склярів** (баритон)
лауреати всеукраїнських та міжнародних конкурсів
**Юлія Левковська, Наталія Головацька,
Катерина Бойко** (мецо-сопрано)

Ведуча – **Олександра Шевельова**
Режисерка – заслужена діячка мистецтв України **Лариса Леванова**

Оркестр ГУНП в Київській області на відкритті оновленого після воєнних дій відділу поліції у місті Ірпінь.

З нагоди Дня Конституції для військовослужбовців Луганського прикордонного загону імені Героя України полковника Євгенія Пікуса було організовано урочисті заходи за участі Академічного ансамблю пісні і танцю Державної прикордонної служби України.

Додаток 5

«Прикордонний мистецький спецназ» у складі групи артистів Академічного ансамблю ДПСУ дарував своє мистецтво захисникам-прикордонникам Луцького прикордонного загону.

Додаток 6

Колектив академічного ансамблю пісні й танцю Державної прикордонної служби України завітав з концертом до південних рубежів, аби підтримати бойовий дух військових.

